



Foto: W. St. Gorzelańczyk OLSZTYN 2015

Za nami obrony prac dyplomowych, za kilka dni matura a później decyzje: GDZIE STUDIOWAĆ?

biuletyn plastyk

KWARTALNIK

WOKÓŁ DYPLOMÓW, WOKÓŁ PRZEGLĄDÓW 10–11 czerwca 2015r. w Częstochowie

W trakcie tegorocznych wystaw wyróżnionych prac dyplomowych szkół plastycznych zaplanowana została kolejna, czwarta już edycja Konferencji Dyrektorów Szkół Plastycznych. Zgodnie z ustaleniami podjętymi w Rzeszowie, Gdyni i Bydgoszczy kolejna edycja odbędzie w szkole w Częstochowie. Będzie więc okazja nie tylko dyskutować wokół problemów związanych z przygotowywanym właśnie raportem o szkołach plastycznych ale i poznać nową, praktycznie „od podstaw” stworzoną, częstochowską szkołę. CZYTAJ WIĘCEJ NA STRONIE 26 BIULETYNU ORAZ [TUTAJ](#).

W MKiDN — nowa Rada, nowy...

24 marca 2015r. w MKiDN wręczone zostały powołania nowym członkom Rady ds. Szkolnictwa Artystycznego. Analogicznie, jak w poprzedniej kadencji, tak i w tym składzie Rady znaleźli się: Beata Lewińska- Gwóźdź oraz Marek Lis, dyrektorzy szkół plastycznych. Rada jest społecznym organem opiniodawczym i wnioskodawczym w/s dotyczących kształcenia artystycznego. Jej kadencja trwa 3 lata.

Ponadto informujemy, że nowym zastępcą dyrektora Departamentu Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Artystycznej została Joanna Niewiadomska-Kocik, od 22 września 2014r. Dyrektorem CENSA, a wcześniej przez 14 lat dyrektorka sochaczewskiej szkoły muzycznej. Zastąpiła na tym stanowisku Mariusza Tokarskiego. Pełniącym obowiązki dyrektora CENSA został Piotr Dylewski, dotychczasowy zastępca dyrektora. [\[CENSA\]](#)

Włodzimierz St. Gorzelańczyk

W tym wydaniu kwartalnika m.in.:

XII Biennale Bielsko-Biała 2

Przed XII Dyplomami..... 3

„Dydaktyka...” prof. J. Murzyn ... 4

Dla dyrektorów:

KONFERENCJA DYREKTORÓW 26

LISTA SZKÓŁ 28

Wiosenny
Biuletyn

2 / 2

Biuletyn_Plastyk jest także na Facebooku — [zapraszamy do aktualności!](#)

OGÓLNOPOLSKIE BIENNALE
RYSUNKU I MALARSTWA

XII

BIELSKO-BIAŁA



Grand Prix 2015:
Piotr Desperak Częstochowa

Od 20 kwietnia 2015 r. w Galerii Akcent będzie można oglądać prace nagrodzone i wyróżnione na 12 Ogólnopolskim Biennale Rysunku i Malarstwa Średnich Szkół Plastycznych (KLAS STARSZYCH).

Wcześniej wystawa była prezentowana w Galerii Bielskiej BWA. Wśród autorów i autorek wystawianych prac znajdują się: **Piotr Desperak** – „Postać na krześle”, ZSP w Częstochowie (Grand Prix z malarstwa); Malarstwo:

I nagroda – **Klaudia Pisarek** „Belweder”



ZSP w Katowicach; II nagroda – **Piotr Myśliwiec** „Spawanie” PZSP w Bydgoszczy; III nagroda – **Paulina Kowol** „Na balkonie” ZSP w Katowicach. Wyróżnienia: Joanna Bagnucka, PZSP Bydgoszcz, Magdalena Gapińska, PZSP Bydgoszcz, Agnieszka Zawiszewska, PZSP Bydgoszcz, Piotr Desperak, ZSP Częstochowa, Magdalena Mirowska, ZSP Częstochowa, Kamil Łata, ZSP Dąbrowa Górnicza, Klaudia Pisarek, ZSP Katowice, Oskar Dąbrowski, ZPPKP Opole, Oskar Dąbrowski, ZPPKP Opole, Kamila Wronka, LP i OSSP w ZS Zabrze.

Rysunek:
I nagroda – **Katarzyna Sawicka** „Cień” LP



w Supraślu; II nagroda – **Justyna Korzeń** „Autoportret II” ZSP w Bielsku-Białej; III nagroda – **Jakub Baracz** „Postać” ZSP w Koszalinie.

Wyróżnienia:

Justyna Korzeń, ZSP Bielsko-Biała, Monika Rąbel, ZSP Bielsko-Biała, Olga Kowalik, PZSP Bydgoszcz, Anna Bednarek, ZSP Częstochowa, Sara Gancarczyk, ZSP Dąbrowa Górnicza, Magdalena Zawiślak, ZSP Katowice, Bartosz Sztandera, ZPSP Kielce, Karolina Majewska, ZSP Koszalin, Karolina Majewska, ZSP Koszalin, Wiktoria Balawender, ZPPKP Opole.

Organizację konkursu Centrum Edukacji Artystycznej powierzyło Zespołowi Szkół Plastycznych w Bielsku-Białej. Komisja na Przewodniczącego wybrała jednogłośnie profesora Józefa Budkę. Funkcję sekretarza pełnił Andrzej Rubinkiewicz - dyrektor ZSP w Bielsku-Białej.

Na konkurs nadesłano 652 prace z 37 szkół plastycznych, klas V,VI-OSSP, III,IV-LP, szkół publicznych i niepublicznych oraz słuchaczy policealnych szkół plastycznych (z czego 319 prac rysunkowych, 333 prace malarskie).

20 marca 2015 r. w Galerii Bielskiej BWA miał miejsce wernisaż wystawy prac nagrodzonych i wyróżnionych

Po otwarciu wystawy dyrektorzy i nauczyciele przedmiotów artystycznych uczestniczyli w seminarium, którego gościem honorowym był prof. Józef Budka (ASP w Katowicach).



Przegląd ten stał się pretekstem do oceny kondycji poszczególnych ośrodków kształcenia plastycznego na poziomie średnich szkół plastycznych w kraju. Młodzi artyści, niejednokrotnie po raz pierwszy, stają w szranki prezentując swoje prace w dziedzinach malarstwa i rysunku. — czytamy w katalogu wystawy.

Przypomnijmy, że jesienią odbędzie się wernisaż XII Biennale Rysunku i malarstwa klas młodszych w Koszalinie — czyli konkursu w „uzupełnieniu” systemowych przeglądów organizowanego przez CEA.

Warto przeczytać [TUTAJ](#)

Wokół przeглядów, dyplomów, i kształcenia artystycznego

PRZED OGÓLNOPOLSKIMI
PRZEGLĄDAMI DYPLOMÓW

XIII

XII Biennale — 2 IV 2015r.
w Rzeszowie

XII Biennale — 8 IV 2015r.
w Bydgoszczy

XII Biennale — 10 IV 2015r.
w Częstochowie

XII Biennale — 16 IV 2015r.
w Lublinie

Bydgoszcz - DYPLOMY:

10 kwietnia 2015 r. w auli szkoły dyrektor **Elżbieta Jolanta Szymańska** otworzyła ekspozycję prac dyplomowych tegorocznych maturzystów.

Prezentacja jest szczególna nie tylko ze względu na wysoki poziom prac, ale stanowi akcent obchodów 70-rocznicy powstania szkoły. Oglądając ekspozycję zauważa się wiele technik druku artystycznego. W projektowaniu uczniowie wykazują się znajomością najnowszych edytorskich programów komputerowych, a indywidualne podejście do zadanych tematów czyni ekspozycję wyjątkową.

W tym roku do dyplomu przystąpiło 52 przyszłych artystów. Wszyscy zdali egzamin praktyczny. Oprócz form wydawniczych, dużym zainteresowaniem cieszyły się plakaty i publikacje multimedialne. W plakacie dominowały tematy społeczne komentujące aktualne wydarzenia na świecie oraz tematy filmowe, w książkach – tematy związane z literaturą dziecięcą.

Jak co roku powodzeniem cieszyły się formy multimedialne. Na uwagę zasługuje animacja komputerowa Natalii Durszewicz inspirowana prozą Fiodora Dostojewskiego „Lagodna”, autorska impresja Klaudivii Szreder „Evviva l'arte”, natomiast Mateusz Zamiara w swoim filmie wykorzystuje zdjęcia dokumentalne z Czarnobyla. Również plakaty z przetworzoną na obraz tematyką społeczną dotyczącą problemów współczesnego świata stanowią mocny akcent tej ekspozycji.

ZPSP w Bydgoszczy zaprezentuje tegoroczne i zeszłoroczne wyróżnione prace na XII Biennale Dyplom 2015 w BYDGOSKIM BWA. Organizatorem jest CEA i szkoła bydgoska.

FOTOSY NA PORTALU
[ZPSP BYDGOSZCZ](#)

Lublin — DYPLOMY:

Egzaminy dyplomowe w szkole lubelskiej trwały w tym roku od 8 do 13 kwietnia [HARMONOGRAM] Wystawę w przestrzeniach wystawowych szkoły — analogicznie jak w poprzednim roku — otworzył dyrektor **Krzysztof Dąbek**.

Zeszłoroczną wystawę można było oglądać do końca roku szkolnego. Prace z reklamy wizualnej (plakaty, plansze projektów druków akcydensowych dla wybranych firm i instytucji, przestrzeni architektonicznych, animacji filmowych, księgi znaków, makiety książek, projekty billboardów, ilustracje książkowe) można oglądać w szkolnej auli, prace snycerskie w dolnym korytarzu, a prace dyplomowe z tkaniny artystycznej w szkolnej Galerii.

W tym roku ZSP im. C. K. Norwida w Lublinie prace wyróżnione — zeszłoroczne i tegoroczne — zaprezentuje na wystawie ogólnopolskiej: XII Biennale Dyplom 2015 w LUBLINIE. Jako ostatnia w cyklu czterech wystaw będzie miała miejsce 16 czerwca. Organizatorem jest CEA i szkoła lubelska



FOTOSY NA PORTALU
[ZPSP LUBLIN](#)

Rzeszów — DYPLOMY:

Tegoroczną wystawę prac dyplomowych abiturientów ZSP w Rzeszowie — podobnie jak w poprzednich latach — 20 kwietnia otworzył dyrektor **Zenobiusz Kajda** w profesjonalnej, przeznaczonej na wystawy plastyczne Galerii Miejskiej [WIZUALIZACJA], prowadzonej przez samorządową szkołę plastyczną.

Na wystawie można zobaczyć prace dyplomowe uczniów ostatnich klas — liceum plastycznego oraz ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych. Prezentowane są dyplomy z metaloplastyki, snycerstwa, technik graficznych i dekorowania wnętrza.

ZSP im. P. Michałowskiego w Rzeszowie prace wyróżnione — zeszłoroczne i tegoroczne — zaprezentuje na wystawie ogólnopolskiej: XII Biennale Dyplom 2015 w RZESZOWIE, jako pierwsza w cyklu czterech wystaw 2 czerwca w Galerii Miejskiej. Organizatorem jest CEA i szkoła rzeszowska, organizująca — podobnie jak Bydgoszcz — biennale od pierwszej edycji w 1993 roku.



FOTOSY NA PORTALU
[ZSP RZESZÓW](#)

Częstochowa — DYPLOMY:

Już po raz drugi wystawa prac dyplomowych abiturientów ZSP w Częstochowie otwarta została w salach wystawowych wyremontowanej, wręcz na nowo „postawionej” szkoły [PREZENTACJA]. Wernisaże miały miejsce 18 i 20 kwietnia. Dyrektor szkoły, **Anna Maciejowska** przypomina, że w tym roku — analogicznie jak przed dwoma laty — w nowej sali gimnastycznej będzie miała miejsce kolejna edycja wyróżnionych dyplomów szkół plastycznych z tego makroregionu.

W tym roku ZSP im. J. Malczewskiego w Częstochowie będzie gościł dyrektorów szkół plastycznych z całej Polski na IV Ogólnopolskiej Konferencji łącząc to spotkanie z otwarciem wystawy XII Biennale Dyplom 2015. Organizatorem jest CEA i szkoła częstochowska.

FOTOSY NA PORTALU
[ZSP CZĘSTOCHOWA](#)





Wokół dyplomu...

PROBLEMY DYDAKTYKI W ZAKRESIE SZTUK PLASTYCZNYCH

prof. Józef Murzyn

- ◆ **Czy sztuki można nauczyć?**
- ◆ **Kto ma tego dokonywać, gdzie i w jaki sposób ?**
- ◆ **Jaka ma być szkoła artystyczna?, itd., itd., itp.,**

Każda epoka na nowo, w odniesieniu do aktualnych uwarunkowań i kontekstów kulturowych, usiłuje sformułować odpowiedź na zasadnicze pytania dotyczące kształcenia w zakresie sztuki. Szuka odpowiedzi na pytania o metodyczne modele, o treści i cele kształcenia. Prawdziwy sens tych pytań najbardziej ujawnia się w odniesieniu do aktualnej sztuki, jej form i przejawów, jej społecznego rezonansu. Założenie, że stanem optymalnym jest sytuacja, w której szkoła bezpośrednio konsumuje w procesie dydaktycznym bieżące koncepcje i sformułowania artystyczne, okazuje się z praktycznego punktu widzenia założeniem utopijnym. Zmienność i jeśli można tak powiedzieć niestabilność sztuki aktualnej w jej konstytucyjnych i filozoficznych fundamentach utrudnia, by nie powiedzieć uniemożliwia, rzetelną klasyfikację i ewaluację bieżących jej przejawów, ze względów oczywistych niezbędną w procesie dydaktycznym. Istniejący dotąd tradycyjny model dydaktyczny, oparty na dziewiętnastowiecznej koncepcji szkoły artystycznej staje się coraz bardziej anachroniczny i nieadekwatny wobec wyzwań, jakie szkole stawia bieżąca rzeczywistość kulturowa i cywilizacyjna. Pytania o możliwe, realne alternatywy dla dzisiejszej szkoły stają się w tym kontekście kwestiami fundamentalnymi. W odpowiedzi na nie zawiera się przyszły los szkoły, charakter i powodzenie jej misji.

Szeroko rozumiany kontekst w jakim funkcjonuje dzisiejsza szkoła i w jakim przyjdzie jej funkcjonować w najbliższej przewidywalnej przyszłości, uformował się w procesie rozpadu wielkich mi-

tów nowoczesności. Powodując między innymi załamanie systemu myślenia i wartościowania towarzyszącego modernizmowi, proces ten dotknął w znaczący sposób sztuki i jej głównych instytucji. Głębokiej rewizji poddane zostały zasadnicze dla niej pojęcia, takie jak pojęcie procesu twórczego, formy artystycznej oraz funkcji i percepcji dzieła sztuki.

Widoczną konsekwencją takiego stanu rzeczy stało się radykalne oderwanie sztuki od dotychczasowych mechanizmów jej funkcjonowania. Sztuka w tzw. wiodącym nurcie straciła zainteresowanie narzędziami i instytucjami tradycyjnie wprowadzającymi ją w społeczny i kulturowy obieg, szybko i skutecznie odnajdując dla siebie nowe, bardziej efektywne i bezpośrednie formy obecności i uczestnictwa w życiu społecznym. Oderwanie to znalazło również swój realny wymiar w odniesieniu do instytucji szkoły artystycznej, która postrzegana przez pryzmat postmodernistycznej filozofii sztuki,

Na równych prawach egzystując obok siebie wykluczające się wzajemnie idee, teorie i systemy wartości.

Głębokie zakorzenie w tradycji i historii sąsiaduje z jej gwałtowną krytyką lub wręcz agresywną negacją. W obszarze podstawowych inspiracji sztuki świat realnych doznań i doświadczeń zderza się z zapośredniczonym medialnie preparatem rzeczywistości. Percepcja konceptualno-kontemplacyjna, związana z wciąż powstającymi konwencjonalnymi obiektami sztuki przeplata się z tzw. percepcją operacyjną, właściwą aktom artystycznym opartym o media elektroniczne, operujących na wielu poziomach interaktywności.

Najczęściej obserwowaną postawą obieraną przez szkoły artystyczne jest decyzja o wyborze strategicznej opcji programowej, polegającej na całkowitym odrzuceniu jednej ze wspomnianych wyżej koncepcji sztuki. Oznacza to świadomą rezygnację z szansy, jaką jest dla szkoły udział w tworzeniu pozytywnego konsensusu idei i wartości, koniecznego dla zbudowania nowego, przyszłościowego mitu kulturowo-cywilizacyjnego, opartego na syntezie dominujących w dzisiejszych realiach przeciwieństw. Zamykanie się w obszarze wąsko pojmuwanej konwencji, niezależnie od tego czy jest to tradycja czy transgresja i eksperyment, przynosi zawsze taki sam skutek. Jest nim oderwanie się od aktualnej rzeczywistości a w konsekwencji izolacja ograniczająca zdolność współkreowania i partycypacji w istotnych procesach kulturowo-twórczych.

W rezultacie szkoła przestaje być miejscem, w którym – jak mówi prof. T. Szukdlarek – „dokonuje się proces nadawania sensu zbiorowemu i indywidualnemu życiu”. (T. Szukdlarek, *Media. Szkic z filozofii pedagogiki dystansu, Impuls*, Kraków 1999).



Dyplom 2015 ZAKOPANE

utraciła przywilej bycia „inkubatorem artystów” i swego rodzaju „kuźnią kadr”. Otaczająca ją przestrzeń intelektualna i kulturowa pełna jest sprzeczności aksjologicznych i sporów filozoficzno-ideowych.

WOKÓŁ DYPLOMU

20 IV 2016r. ASP Kraków

Organizatorzy forum: Centrum Edukacji Artystycznej, Katolickie Stowarzyszenie Oświatowe w Nowym Sączu oraz Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie.

Biuletyn publikuje całość wykładu prof. Józefa Murzyna, dziekana Wydziału Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, absolwenta Liceum Sztuk Plastycznych w Nowym Wiśniczu.

Wokół dyplomu... *Józef Murzyn*

Dydaktyka i doświadczenia

Odniesienie tego sformułowania do szkoły artystycznej ma, jak sądzę, szczególny wydźwięk.

Sfera sztuki bowiem ze swoją specyficzną wrażliwością i intuicją jest niezastąpionym bodźcem stymulującym niezbędną dla świadomego uczestnictwa w kulturze autorefleksję jednostki, budzącą niepokój i prowokującą pytania fundamentalne z punktu widzenia kondycji współczesnego człowieka.

Uczestnicząca i współkreująca szkoła to nie – jak pojmują to krytycy modernizacji – instytucja „goniąca za nowinkami”, bezkrytycznie przyjmująca wszystko i zewsząd, czyniąc z tego natychmiastowy użytek dydaktyczny.



Dyplom 2015 ZAKOPANE

Nowoczesna, otwarta na aktualną rzeczywistość szkoła, to miejsce, w którym powinien koncentrować się intelektualny potencjał zdolny do rozpoznawania i wartościowania zjawisk oraz idei. Szkoła taka to osobliwe laboratorium, w którym mógłby trwać permanentny proces analizy i syntezy, nakierowany na odkrywanie i definiowanie szeroko pojmowanego sensu kultury, jej stanu, perspektyw i wariantów rozwoju.

W wymiarze dydaktycznym i pedagogicznym jedną z ważnych jej funkcji być powinno demaskowanie i eliminacja destrukcyjnych koncepcji, hamujących wartościowy rozwój osobowości, dążących do zerwania naturalnych więzi kulturowych. Istotnym, z punktu widzenia wychowawczej misji szkoły, celem jej działania powinno stać

się lansowanie wertykalnego kierunku rozwoju zarówno w skali jednostkowej jak i społecznej oraz akcentowanie dystansu wobec skrajnych przejawów relatywizmu, burzącego harmonijny rozwój jednostek i społeczności.

Aleksander Nalaskowski w książce „Edukacyjny show”, pisze o sensie wertykalnego kierunku rozwoju: „to ni mniej ni więcej tylko budowanie więzi pomiędzy pokoleniami przeszłymi i przyszłymi. To kontynuacja i poszanowanie historii. Szkoła winna w znacznym stopniu niż dotąd i z większym pietyzmem bronić wiedzy o przeszłości. Brak adekwatnego odbioru przeszłości to najogólniejsza definicja barbarzyństwa. Dlatego też nie obawiam się nazwać niektórych wersji edukacyjnego postmodernizmu neobarbarzyństwem. Można bowiem budować prościutką Polinezję na gruzach nobliwej Atlantydy, ale czy warto?”. (A. Nalaskowski, Edukacyjny show, Impuls, Kraków 1998,)

Plastycznie zarysowana przez A. Nalaskowskiego alternatywa przed jaką stoi dzisiaj szkoła nabiera szczególnej ostrości w odniesieniu do szkoły artystycznej, osadzonej głęboko w kontekstach kulturowych i historycznych.

Tu bowiem jak nigdzie indziej baza artystyczno-intelektualna wykształca się i krystalizuje w procesie ścierania się elementów przeszłości i teraźniejszości, przy nieustannym rozszerzeniu się zakresu obu tych pojęć. Coraz bardziej skomplikowana teraźniejszość oraz wciąż lepiej poznawana przeszłość, ta bezpośrednia jak i ta najbardziej odległa, to potężny bagaż, który mamy obowiązek wnieść w jutro cywilizacji i kultury.

Nie mogą więc dziwić rozmaite próby zrzucenia tego bagażu, osobliwe remanenty i selekcje czynione z pozycji różnych filozofii oraz różnorodnych ideologii, a także nierzadko doraźnych, partykularnych celów. Wspomo-



Foto: ks. Seweryn Puchala

gniane wyżej postmodernistyczne neobarbarzyństwo wynika, jak się wydaje, z niemożności poradzenia sobie z ogromem historycznego i kulturowego dziedzictwa, z nieumiejętności syntetycznego jego ujęcia i zrozumienia jego roli w przyszłości. Postawa taka wynika z osobliwie pojmowanej gry z historią mającej różnorodne inspiracje, najczęściej jednak jest przejawem intelektualnego i duchowego lenistwa. „Ucieczka z Atlantydy na Polinezję jest metaforą porzucenia trudu trwania w kulturze. Zrzucenia odpowiedzialności za nią i opowiedzenia się za prostym, bezrefleksyjnym światem zbudowanym na wzór hipermarketu.” (A. Nalaskowski)

SZKOŁA

W ramach permanentnej dyskusji jaka toczy się od dłuższego czasu, na temat kształtu i funkcji edukacji artystycznej, natrętnie powracają pytania o jej filozofię, programy i efekty kształcenia. Problemem zasadniczym, ujawniającym się w tej dyskusji, jest rozdzźwięk pomiędzy koncepcją szkoły oferującą studentowi wykształcenie zawodowe a koncepcją szkoły artystycznej, preferującej programy kształcenia, których celem byłoby wykreowanie artysty świadomego i otwartego na zmienną rzeczywistość aktualnej sztuki. Umiejętego wyraźnie określić w niej swoje miejsce.



Foto: W. St. Gorzelanicyk

prof. Józef Murzyn

Wokół dyplomu...

PROBLEMY DYDAKTYKI W ZAKRESIE SZTUK PLASTYCZNYCH

Celem kształcenia według pierwszej koncepcji jest wykształcenie profesjonalisty, specjalisty w określonej dziedzinie. Wskazanie drogi ku doskonałości i perfekcji, która stwarza szansę bycia artystą ale statusu tego nie determinuje. Mówiąc inaczej, wykształcenie polegające na wyposażeniu ucznia, studenta w maksymalnie szeroki zasób wiedzy i umiejętności umożliwiający mu swobodne operowanie na szerokim rynku usług artystycznych. Fachowca zdolnego zrealizować na wysokim poziomie każde zamówienie na produkt artystyczny. Usługodawcy zdolnego do negocjacji z inwestorem o jakości formy i właściwych jej środkach wyrazu, ale nie podejmującego dyskursu na poziomie idei i aksjologicznych kontekstów treści zawartych w realizowanym dziele.

Druga koncepcja opiera się na założeniu, że najważniejsza jest idea bezinteresownej kreacji, nie uwarunkowanej komercyjnie. Wzorzec ten oparty jest na systemie hierarchizującym kompetencje artystyczne, na ich wyraźnym podziale na podstawowe i wyższe, fachowe i kreacyjne. Redukując kompetencje fachowe do rangi niezbędnego, warsztatowo-technologicznego minimum, kładzie maksymalny nacisk na kształtowanie wyrazistej i oryginalnej osobowości twórczej, zdolnej do świadomego uczestnictwa w procesach społecznych i kulturowych poprzez odkrywcze i nie-stereotypowe ujęcie rzeczywistości stanowiącej istotną inspirację twórczości artystycznej.

Analiza prób dydaktycznych na tym polu wykazuje, że praktyczne i konsekwentne wdrożenie powyższych modeli przynosi w obu przypadkach odmienne rezultaty, ujawniając przy tym specyficzne, różniące się zasadniczo pryncypia leżące u podstaw obu koncepcji. Istotne różnice ujawniają się już u progu procesu dydaktycznego. Dotyczą one metody rozpoznawania i klasyfikacji predyspozycji i uzdolnień artystycznych kandydatów a także określania wymaganego charakteru kompetencji intelektualnych i cech osobowości. Najważniejsze jednak, stanowiące o przebiegu i skutkach procesu kształcenia różnice ujawniają się w zakresie treści i metod kształcenia. Różnice te polegają głównie na odmienności priorytetów w zakresie cech i umiejętności nabywanych i rozwijanych w toku nauki, tworzących tak zwaną sylwetkę absolwenta.

Nie wdając się w głębszą analizę różnic zachodzących pomiędzy powyższymi koncepcjami stwierdzić należy, że są one na tyle poważne, że konsekwentne zastosowanie obu z nich wymagałoby rozważenia sytuacji, w której organizacja szkolnictwa artystycznego opierałaby się na istnieniu dwóch odrębnych typów szkół artystycznych. Perspektywa wdrożenia takiego dwufilarowego



Dyplom 2014 TARNÓW

systemu wydaje się jednak mało realna. Po pierwsze z przyczyn obiektywnych, wśród których wskazać należy niski poziom zainteresowania tzw. czynników decyzyjnych niniejszą problematyką i realne możliwości w tym zakresie, po drugie – co wydaje się decydujące – brak przekonującego uzasadnienia takiej reformy ze strony środowisk akademickich, w których problem ten nie wychodzi jak dotąd poza ramy ogólnych dyskusji. W ich rezultacie uwidacznia się daleko idąca polaryzacja postaw i poglądów dotyczących zarówno oceny obecnego stanu szkoły jak i prognoz i planów jej ewentualnej modyfikacji i przekształceń.

Jednym z pozytywnych skutków tej dyskusji jest zwrócenie większej uwagi na problematykę relacji jakie zachodzą między aspektem zawodowym i artystycznym, czego wymiernym rezultatem stać się powinny programowe i metodyczne zmiany, mające na celu odnalezienie optymalnych proporcji pomiędzy obydwoma elementami kształcenia.

CZEGO UCZYĆ?

Aspekt artystyczny pytania: „czego uczyć?”, jest niejednorodny i skomplikowany. Zawiera w sobie szereg trudnych do rozwikłania problemów. Wynikają one przede wszystkim z rozbicia, wyraźnej dezintegracji samego pojęcia sztuki a także z tendencji do głębokiej rewizji funkcji tradycji w sztuce samej oraz jej nauczaniu. Właściwie to pytanie powinno brzmieć: „Czego uczyć teraz?”.

Teraz to znaczy w epoce ponowoczesnej, w której kategorie artystyczne i kryteria oceny straciły swój dawny sens i do obecnego stanu sztuki często nie mają już zastosowania. Sztuka postmodernistyczna przechodząc przez „filozoficzną śmierć” uwolniła się od wszelkich estetycznych kodów, związków z naturą i historycznych odniesień, stając się polem swobodnej gry, parodii i pastisu. Przybrała postać produktu, towaru, zabiegającego o akceptację rynku. „Dopuszczalne jest wszystko co znajdzie akceptację rynku, a rynek zaakceptuje wszystko co znajdzie odpowiednią promocję i zostanie skutecznie zoperacjonalizowane: jak uczynić coś wartościowym?, sprawić by ludzie chcieli to oglądać i kupować?”.

Wokół dyplomu... Józef Murzyn

Dydaktyka i doświadczenia

Sytuacja szkoły artystycznej jest w tym stanie rzeczy niezwykle trudna. Silnie odczuwana i mocno artykułowana już w tak zwanej erze artystycznej (modernistycznej), rozbieżność między sztuką aktualną a kształceniem artystycznym, występuje dzisiaj ze szczególną ostrością. Kryterium nowości, odkrywczości i eksperymentu dominujące w sztuce modernistycznej oraz nieustannie wymykające się klasyfikacji i uogólniającej refleksji, powodowało niemożność określenia cech stałych, typowych sztuki aktualnej, mogących funkcjonować jako materiał w długofalowym działaniu dydaktycznym. Został zatem stopniowo unieruchomiony naturalny mechanizm kumulowania i twórczego konsumowania doświadczenia płynącego z żywej aktualności sztuki. Epoka postmoder-



Dyplom 2014 TARNÓW

nizmu dodatkowo ograniczyła szkole artystycznej szansę systematycznego „odrabiania zaległości”. Analizowania, obiektywizacji i asymilacji wartości prezentowanych przez kolejne trendy i przejawy sztuki. Postmodernizm kwestionując sens misji obrony dziedzictwa i autonomii sztuki, jej niezależności i krytycznego dystansu do otaczającej rzeczywistości, poddaje radykalnej krytyce także sens istnienia szkoły z jej dotychczasową strukturą, typem dydaktyki, programami i celami kształcenia. Obserwacja obecnie funkcjonującego systemu nauczania sztuki pokazuje, że główne elementy programów kształcenia wynikały – i dzieje się tak w znacznej mierze nadal – ze swoistej adap-

tacji wzorców wywiedzionych z kanonów sztuki przełomu XIX i XX wieku. Przemienne przekonanie o istnieniu nieprzemijających, ponadczasowych „genów” sztuki, uniwersalnych i niepodatnych na chwilowe zmiany, rewolucje i awangardy, stało się przyczyną wyhamowania prób weryfikacji i dostosowania treści kształcenia do nowej rzeczywistości kulturowej a co za tym idzie, do oczekiwań uczniów i studentów wobec proponowanej im oferty programowej.

W odpowiedzi na pytanie: „Czego uczyć?”, postawione w kontekście obserwowanych tendencji do zacierania się granic pomiędzy dyscyplinami w sztukach wizualnych, powstawania nowych gatunków i nieistniejących dotąd obszarów penetracji artystycznej, uwzględnić należy konieczność zastosowania szerszego niż tradycyjnie pojmowanego warsztatu twórcy. Pociąga to za sobą oczywistą konieczność wypełnienia adekwatnymi treściami zawodowych i artystycznych obszarów kształcenia w tej dziedzinie oraz określenia nowych efektów procesu dydaktycznego.

Przekroczenie związanych dotąd z konkretnymi dyscyplinami sztuki zdolności, umiejętności i kompetencji staje się koniecznym i jak myślę realnym z punktu widzenia metodyki, celem kształcenia. Na poziomie ogólnym oznacza to przekazywanie możliwie szerokiego zakresu wiedzy i umiejętności dotyczących teorii i praktyki działań artystycznych, uświadamianie ogólnych i szczegółowych zasad rządzących procesem powstawania dzieła sztuki, wiedzy na temat jego konstrukcji i struktury oraz mechanizmów jego percepcji, a także jego rozlicznych społecznych i kulturowych funkcji.

Zmiana filozofii kształcenia wymaga rewizji podejścia zarówno do przeszłości jak i do teraźniejszości sztuki. Należy uświadomić sobie, że praw-

dziwymi zagrożeniami są zarówno zbyt formalny i powierzchowny stosunek do tradycji jak i niedostateczna wrażliwość na przejawy sztuki aktualnej. Już w 1935 roku Wasilij Kandinsky pisał, że pośród różnych głosów muzyki sfer odbieramy głosy minionych epok. Młodzież powinna zbadać do głębi ducha tych epok, a formy ich pominąć. Były one kiedyś właściwe i nieodzowne jako środki wyrazu ducha dawnej epoki. W rękach dzisiejszej młodzieży są pozabawione treści. A Władysław Strzemiński w 1932 roku mówił, że wytworzyć sztukę nowoczesną może jedynie ten, kto poznał wszystko co było poprzednio i to co jest dziś i wobec tego wszystkiego zachował wolność stanowiska krytycznego.

Mądre rady z przeszłości, niezwykle dla nas aktualne, powiązane z postulatami odnajdywanymi w bogatej postmodernistycznej literaturze zajmującej się tymi zagadnieniami, pozwalają sformułować może nie definitywną ale, jak myślę, satysfakcjonującą odpowiedź na pytanie „czego uczyć teraz?”. Załóżmy, że w pewnym uproszczeniu mogłaby ona brzmieć tak:

- Po pierwsze i najważniejsze: uczyć młodych, wrażliwych, uzdolnionych ludzi bycia artystą dziś, w naszej zmiennej i skomplikowanej, ponowoczesnej rzeczywistości.
- Odnajdywania przez każdego z nich własnego modelu twórczego i wartościowego uczestnictwa w życiu społecznym.
- Odkrywania w języku sztuki skutecznego instrumentu badania i opisywania przestrzeni cywilizacyjno-kulturowej, wytyczania punktów orientacyjnych, drogowskazów, punktów odniesienia w świecie pozbawionym jasnych, obiektywnych kryteriów porządkujących doznawaną rzeczywistość.
- Uczyć odwagi artykułowania własnej kreatywności.
- Manifestowania osobowościowego potencjału i odnajdywania optymalnych form jego ekspresji za pomocą języka sztuki.

Forum: Wokół dyplomu, 20 III 2015 ASP Kraków



prof. Józef Murzyn

Wokół dyplomu...

PROBLEMY DYDAKTYKI W ZAKRESIE SZTUK PLASTYCZNYCH

Dydaktyka i doświadczenia

- Definiowania osobistych relacji ze światem przez tworzenie jednostkowych, subiektywnych narracji, ilustrujących własny stosunek do mitów i stereotypów zakorzenionych w lokalnej i globalnej tradycji kulturowej.
- Uświadamiać rolę sztuki jako czynnika pobudzającego wrażliwość na drugiego człowieka, otwieranie na odmienność i uzasadnioną aksjologicznie tolerancję.
- Istotnym wyzwaniem nowoczesnej dydaktyki artystycznej jest inicjowanie poprzez sztukę procesu porozumienia z przeszłością. Wypracowywanie odpowiedniej formuły dialogu z tradycją. Właściwy typ relacji jest bowiem warunkiem koniecznym jej kreatywnego odbioru.
- W kontekście wielości, by nie powiedzieć nadmiaru, możliwości oferowanych młodemu człowiekowi przez otaczający go świat, uprzytomniać trzeba mu konieczność nieustannego dokonywania wyborów. Należy zaprezentować mu całą paletę możliwości i pozostawić mu wolność wyboru optymalnego z punktu widzenia jego indywidualnych, emocjonalnych i intelektualnych predyspozycji.
- Należy uczyć go samodzielności ale i odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Znaczna część postulatów zawartych w powyższej odpowiedzi dotyczy nie tyle nauczania sztuki rozumianej przedmiotowo, co raczej nauczania bycia artystą. Komunikowania się ze światem za pomocą języka sztuki. Rozpoznania jego możliwości i skuteczności w dialogu z innym człowiekiem. Są to zarazem określenia najważniejszych - obok tradycyjnie opisanych - funkcji i powin-

ności dzisiejszej sztuki, których świadomość jest, jak myślę, istotnym i niezbywalnym elementem wykształcenia młodego artysty.

JAK UCZYĆ?

Pytanie – jak uczyć? – wynika z wiedzy o złożoności i subtelności materii poddawanej obróbce w procesie kształcenia. Sprawa dotyczy bowiem osobowości młodego człowieka, jego wrażliwości i wyobraźni, które stanowią wartość nadrzędną i jako takie powinny być w procesie kształcenia szczególnie chronione. Ich rozwój zaś - jedynie pozytywnie stymulowany. Tradycyjnym i jak dotąd niezastąpionym elementem metodyki kształcenia w zakresie sztuki jest tzw. korekta. Jest to zarówno synteza procesu kształcenia jak i jego zindywidualizowana forma. Skupia w sobie cele kształcenia, program i stosowane kryteria. Egzemplifikuje intelekt, osobowość i postawę artystyczną nauczyciela a także zakres wymagań i oczekiwań wobec uczniów. Korekta postrzegana

jako swego rodzaju zjawisko ontologiczne, stanowi przejście z języka plastycznego - języka linii, plamy, bryły, itp., do języka dyskursywnego. Marian Golka w książce pt. Nauczanie sztuki, pisze: *Korekta jest jednocześnie próbą recenzji i podpowiedzi, diagnozy i prognozy, aprobaty i dezaprobaty. Zawsze przy tym łącząc pierwiastki artystyczne intelektualne.* (M. Golka, *Nauczanie sztuki*, PWSSP Poznań 1991).

W innym miejscu zaś przedstawia cechy korekty postrzegane przez uczniów jako prawidłowe i satysfakcjonujące. Korekta powinna być:

- inteligentnie prowadzona,
- zawierająca poważny stosunek tak do samego jej aktu, jak i do uczących się,
- z momentami intuicji w odniesieniu do przejawiających się indywidualności i osobowości uczniów,
- konkretna, jasna i klarowna w określeńiu braków i niedociągnięć, a przynajmniej
- inspirująca lub umożliwiająca samemu uczniowi ich wychwycenie,
- konsekwentna,
- z przejawiającym się zamiłowaniem nauczyciela do samej czynności nauczania czy choćby z widocznym zainteresowaniem, z odrzuceniem własnej wyższości, chęci imponowania czy narzucania własnego stanowiska, dyskretna.



Wokół dyplomu... Józef Murzyn

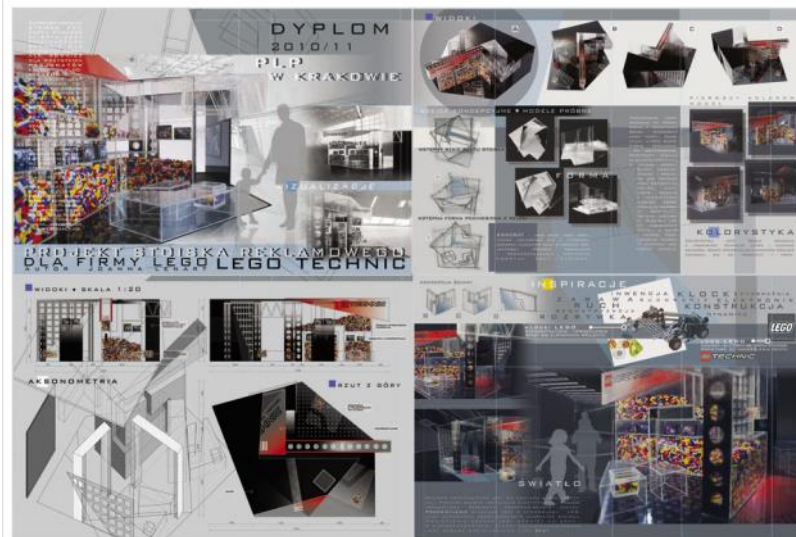
Dydaktyka i doświadczenia

Wartość dydaktyczna korekty polega w znaczącej mierze na wynikającym z jej bezpośredniości specyficznym pobudzeniu emocjonalno-intelektualnym. Towarzyszy jej wzmożona koncentracja sprzyjająca porządkowaniu i utrwalaniu wiedzy i doświadczeń oraz sposobów ich wykorzystania w prowadzonym ćwiczeniu. Szczególnie cenna z punktu widzenia ucznia korekta to taka, której zakres jest przez nauczyciela poszerzony i nie wiąże się tylko i wyłącznie z przedmiotem ćwiczenia. Umiejętne wprowadzenie do korekty przedmiotowej szerszego kontekstu zagadnień artystycznych, elementów teorii czy historii sztuki, daje uczniowi okazję odniesienia swojej postawy i zakreślonych celów artystycznych do wskazywanych i komentowanych profesjonalnie przez nauczyciela przykładów wartościowych koncepcji i wybitnych osiągnięć uznanych twórców lub teoretyków sztuki.

Elementy wzbogacające korektę przedmiotową nie powinny jej jednak zdominować, nie powinny oderwać się od przedmiotu korekty. Stanowi on bowiem główną płaszczyznę, swego rodzaju reaktywny ekran, na który rzutowana jest sprężona projekcja sugestii i rad nauczyciela oraz reakcji ucznia.



Jest syntetyczną rejestracją procesu intelektualno-artystycznego zachodzącego w trakcie korekty.



Korekta, nawet najlepsza, nie może być jednak jedyną metodą nauczania. Obarczona silnym czynnikiem subiektywnym niesie ryzyko zbyt jednostronnego kształtowania świadomości ucznia zarówno pod względem ideowo-artystycznym jak i warsztatowym. Stąd też konieczność uwzględniania w koncepcji dydaktycznej elementów dodatkowych, stymulujących proces samokształcenia ucznia, oparty na wolnym wyborze bodźców emocjonalno-intelektualnych i wzorców artystycznych. Samokształcenie uwarunkowane jest uświadomioną potrzebą, otwartością i motywacją do podejmowania wysiłku niezbędnego do rozszerzania lub przekroczenia proponowanej przez szkołę programu.

Stanisław Witkiewicz pisał, że twórczość, której podstawą jest indywidualna dusza artysty, nie zaś z góry narzucony cel lub zasada, twórczość taka wymaga szczególnych, dla każdej indywidualności innych środków artystycznych, które mogą być zdobyte tylko przez kształcenie się samodzielne, niezależne od jakiegokolwiek ogólnego metody. Kształcenie się od samego początku przez bezpośrednią styczność z naturą, czyli przez samouctwo, które w tej chwili

staje się podstawą organizacji szkół artystycznych, dając zdumiewające wyniki.

Zasada samokształcenia realizowana w ramach szkoły jest, jak śmiem twierdzić, najefektywniejszym sposobem kształcenia w zakresie sztuki. Towarzysząca jej współpraca nauczyciela dyskretnie obserwującego i delikatnie korygującego błędy, gwarantuje sukcesywny, płynny rozwój indywidualności artystycznej ucznia.

Ważnym, jak sądzę, sposobem oddziaływania mającym na celu odblokowanie wewnętrzne ucznia wprowadzenie go w stan gotowości do ciągłej weryfikacji własnej wiedzy i umiejętności a także sprawdzeniem jego zdolności działania w sytuacji permanentnego konkursu, jest wytworzenie atmosfery pozytywnie rozumianej rywalizacji. Zastosowanie takiego zabiegu wymaga jednak od nauczyciela dużego wyczucia pedagogicznego i świadomości psychologicznych uwarunkowań rządzących zarówno procesem uczenia się jak i procesem twórczym.

Wprowadzeniu atmosfery rywalizacji towarzyszyć musi jasne określenie pola i zakresu współzawodnictwa a także reguł i kryteriów będących podstawą oceny osiągniętych wyników.

Należy mieć na uwadze fakt, że atmosfera rywalizacji oprócz dodatnio stymulujących czynników generuje również czynniki i stymulatory negatywne.

Świadczą o tym wyniki szerokiego programu badań nad procesem twórczym i rozwijaniem postaw kreatywnych przeprowadzonych w latach 80 - tych w USA. Z badań tych wynika, że aura niewłaściwie stymulowanej rywalizacji może wpływać ujemnie, osłabiać motywację do podejmowania ryzyka i eksperymentowania, eliminować spontaniczność. Rezultatem jest skłonność do stosowania rozwiązań typowych i sprawdzonych. Mimo wymienionych negatywów, zabieg ten jest jednak przydatny w kształceniu artystycznym.

prof. Józef Murzyn

Wokół dyplomu...

PROBLEMY DYDAKTYKI W ZAKRESIE SZTUK PLASTYCZNYCH

Stwarza szansę swoistego treningu osobowości, przygotowania ucznia do samodzielnej pracy twórczej, która z reguły przebiega właśnie w atmosferze permanentnej konkurencji i rywalizacji.



Dyplomy „-aneksy” 2015 OPOLE

NAUCZYCIEL

O tym jak szeroki i skomplikowany jest problem kształcenia w zakresie sztuki wie każdy, kto zetknął się z nim bezpośrednio. Doświadczenie jego istoty, mimo obiektywnie uzasadnionych różnic w jego pojmowaniu, jest udziałem i nauczyciela przedmiotów artystycznych i ucznia – adepta sztuki.

Z pełną świadomością wynikającą z mojej praktyki dydaktycznej, stawiam nauczyciela i ucznia na jednej płaszczyźnie przyjmując, że są oni równoważnymi elementami procesu kształcenia.

To ich wzajemna relacja, jej jakość, jest wyznacznikiem i probierzem atmosfery w jakiej przebiega kształcenie. Bezpośrednie zetknięcie się tych dwu podmiotów w specjalnie do tego celu przystosowanej przestrzeni, uruchamia proces, którego rezultatem jest zarówno wzbogacenie i ugruntowanie doświadczenia warsztatowo – artystycznego ucznia jak i pogłębienie i swoista weryfikacja kompetencji artysty pełniącego rolę nauczyciela.

Relacja: nauczyciel – uczeń, pojmowana jako specyficzne oddziaływanie wzajemne obu podmiotów, jest możliwa przy założeniu odpowiedniego stopnia motywacji i potrzeby samodoskonalenia ze strony ucznia oraz otwartości i gotowości nauczyciela do pomocy w przełamywaniu barier i ograniczeń jakie musi pokonać uczeń w trakcie swoich studiów.

Kluczem do rozważań o roli nauczyciela w zakresie sztuki jest teza, że powinien on być czynnym artystą. Mam świadomość, że jest to

teza kontrowersyjna. Istnieją bowiem opinie i teorie ujmujące tą kwestię odmiennie. W ich świetle artysta skoncentrowany na własnych problemach twórczych, zwrócony ku własnemu wnętrzu, pozostający w pewnym sensie niewolnikiem własnej wizji artystycznej, nie jest w stanie wznieść się na odpowiedni poziom obiektywizmu i dystansu wymagany w pracy dydaktycznej. Odpowiedniejszy do tej roli byłby dobrze wykształcony teoretyk, doskonale rozumiejący zarówno problematykę sztuki jak i zagadnienia dydaktyki, metodyki, psychologii twórczości. Znacząca mechanizmów kreacji i percepcji obiektów sztuki. Zapewne jest w tej teorii trochę racji. Spróbujmy jednak wyobrazić sobie człowieka, który usiłuje uczyć malarstwa, rzeźby czy muzyki, łącznie z pozycji teoretycznych. Być może byłby w stanie przekazać niezbędny dla określonej dyscypliny artystycznej zasób wiedzy, być może miałby szansę utrzymać margines potrzebnego dystansu, komfort nie uwikłania się w istniejące nurty czy preferencje estetyczne, ideowe itp.

Byłby wolny od konieczności nieustannej konfrontacji własnej postawy z żywą aktualnością sztuki. Byłby on jednak pozbawiony doświadczenia moim zdaniem fundamentalnego, a mianowicie doświadczenia owego nieodpartego wewnętrznego imperatywu budzącego potrzebę wszelkich poczynań twórczych, smaku związanych z nim emocji, jedynej w swym rodzaju świadomości umożliwiającej nawiązanie nici porozumienia z uczniem. Świadomości uwiarygodnionej i zweryfikowanej własną twórczością. Specyfika kształcenia w zakresie sztuki wymaga od nauczyciela odstośnięcia się i rezygnacji ze swojego „tabu” jego artystycznego wnętrza. Oznacza zgodę

na podzielenie się, przeszczepienie w świadomość ucznia części tej niezmiernie delikatnej tkanki jaką stanowią związane z własną twórczością emocje, olśnienia, doświadczenia i odkrycia.

Skuteczność dydaktyki w zakresie sztuki jest więc tym większa, im bardziej wiarygodny jest nauczyciel.

Umiejętność płynnego transferu własnego doświadczenia w powiązaniu ze zdolnością do przekazywania w atrakcyjnej formie ugruntowanej, szerokiej wiedzy z nauczanej dziedziny, warunkuje wytworzenie się owej specyficznej, intelektualno-artystycznej więzi między uczniem a nauczycielem, którą można by w uproszczeniu nazwać autorytetem nauczyciela.

Uczeń obserwując w praktyce twórczej nauczyciela, jego pełną identyfikację z głoszonymi zasadami i sposobami rozwiązywania problemów artystycznych, ma poczucie kontaktu z osobowością autentyczną, prawdziwą, co na etapie poszukiwania własnej drogi ma dla niego fundamentalne znaczenie. Szczególnie ważne jest to w wczesnym okresie kształcenia artystycznego jakim jest czas nauki w liceum.

Tutaj rola nauczyciela – mistrza jest o wiele bardziej znacząca niż na etapach wyższych w czasie studiów akademickich, gdzie postawy artystyczne studentów kształtują się nierzadko w opozycji do wzorów i modeli reprezentowanych przez prowadzących profesorów.

Konkluzją wynikającą z tego krótkiego akapitu jest to, że w przypadku szkolnictwa artystycznego szkoła to w istocie rzeczy nauczyciel. W żadnym innym przypadku nie mamy do czynienia z tak bezpośrednią zależnością pomiędzy osobowością nauczyciela, jego osobistym doświadczeniem w reprezentowanej dyscyplinie i umiejętnością jego przekazania uczniom a efektywnością procesu kształcenia.

W nauczaniu przedmiotów artystycznych rola nauczyciela nie ogranicza się wyłącznie do instrumentu przekazującego wiedzę.

Wokół dyplomu... Józef Murzyn



Dydaktyka i doświadczenia

Zasada nieustannej interakcji zachodzącej między uczniem a nauczycielem, wynikająca z modelu kształcenia opartego na indywidualnej pracy z uczniem, wymaga od nauczyciela ustawicznej koncentracji na osobie ucznia, jego reakcjach i czynnościach wynikających z udzielonych wskazówek i korekt. Zmusza nauczyciela do nieustannego odkrywania i uświadamiania uczniowi specyficznych, niepowtarzalnych cech jego wrażliwości, rodzaju i siły ekspresji oraz poetyki języka wypowiedzi.

Wnikliwa analiza ujawnianych przez ucznia predyspozycji daje możliwość wskazywania potencjalnych obszarów i kierunków poszukiwań, adekwatnych do przejawianych i uświadomionych cech.

Tadeusz Brzozowski w 1970 roku pisał: „*Pedagog powinien wytuskać to, co najistotniejsze, najcenniejsze i najbardziej własne. Chytrność – że tak powiem – nauczyciela polega na tym, że musi wczuć się, wejść jakby w drugiego człowieka i wyobrazić go sobie. Wtedy dopiero może mu pomóc w uświadomieniu tego, co ten człowiek ma do powiedzenia*”.

I jeszcze jeden cytat: „*Nauczyciel powinien posiadać „wyobraźnię pedagogiczną” aby ujmować ucznia nie takim, jakim jest w danym momencie ale w aspekcie różnych możliwości jego rozwoju. Najważniejszym elementem talentu pedagogicznego jest umiejętność rozbudzania zainteresowań i stawiania takich za-*

dań, w których uczniowie mogą „odnaleźć się” i w pełni rozwiniąć własne zdolności”. (A. Nowicki: „Spotkania w rzeczach”. 1991). Rezultatem tak pojętej dydaktyki jest przyśpieszenie procesu dojrzewania osobowości artystycznej studenta, wyeliminowanie zbędnych i fałszywych ścieżek penetracji, obiektywizacja możliwości twórczych oraz spójność i klarowność języka wypowiedzi przyszłego artysty.

Świadomość osobistej odpowiedzialności nauczyciela za skutki jego zabiegów dydaktycznych stanowić powinna ważny impuls etyczny rzutujący zasadniczo na kreowany przez niego wzorzec artystyczno-osobowy. Aspekt etyczny zawodu nauczyciela, w tym szczególnie dotyczący nauczyciela przyszłych artystów, nie miał i nadal nie zajmuje należnego mu miejsca w refleksji teoretycznej dotyczącej problematyki kształcenia. Już pobieżna analiza postaw reprezentowanych w praktyce nauczania w zakresie sztuki ujawnia jak dalece rozbieżne i niejednolite jest zarówno samo rozumienie tego aspektu, jak też – co jest tym bardziej niepokojące – poczucie konieczności stosowania wyraźnego odniesienia etycznego do procesu kształcenia. Zasadniczy wpływ na taki stan rzeczy ma moim zdaniem bezrefleksyjne hołdowanie idei relatywizacji a często i negacji tego co zastane, ze szczególnym naciskiem na zweryfikowane i utrwalone historycznie pierwiastki kulturotwórcze, a wśród nich etyki, ważnego, można powiedzieć „kamienia węgielne-

go” w dorobku filozoficznym i kulturowym człowieka. Pokłosem takiego stosunku do zajmującej nas problematyki są różne, często skrajne postawy i sądy, znajdujące swą ilustrację w obiegowych sloganach, powiedzonkach i anegdotach w rodzaju: „ucz tak, by niczego nie nauczyć”, czy wywiedzione z terminologii prawniczej powiedzenie „niska szkodliwość społeczna czynu”, używane w odniesieniu do nieodpowiedzialności nauczyciela za jakość i skutki jego pracy. Niestety w rzeczywistości rzeczona „szkodliwość społeczna” jest ogromna. Ujawnia się w wielu wymiarach: psychologicznym, intelektualnym, artystycznym i finansowym dla szkoły, (nie jest bowiem obojętne komu i za co się płaci), oraz jakościowym kulturowo dla obszaru, w którym szkoła funkcjonuje. Byle jak wykształceni absolwenci tworzą adekwatnej wartości dzieła, kształtując odpowiednio gusty i opinie odbiorcy.

Aktualna rzeczywistość sztuki, będąca naturalnym tłem, w którym toczy się życie szkoły artystycznej, poprzez wciąż rosnącą dynamikę zmian we wszystkich jej aspektach, zmusza szkołę do poszukiwania w drodze różnorodnych prób i eksperymentów, możliwie najlepszych form i metod postępowania w procesie kształcenia przyszłych artystów. Wzorzec intelektualno-artystyczny i osobowy kreowany przez nauczyciela, stanowi wciąż, niezależnie od tego jak zmieniają się koncepcje dydaktyczne, jeden z najistotniejszych elementów w doświadczeniu ucznia wyniesionym ze szkoły. Nie jest więc bez znaczenia jakie, obok stawianych na pierwszym miejscu kwalifikacji artystycznych i fachowych, szkoła brać będzie pod uwagę w doborze kadry naukowo – dydaktycznej. Pozostawiając specjalistom od norm etycznych pole do popisu w formułowaniu „katechizmu” etycznego nauczyciela, chciałbym zwrócić uwagę na kilka istotnych moim zdaniem cech i postaw jakie nie powinny być obce nauczycielowi przyszłych artystów. Po pierwsze – nauczyciel przekazuje studentowi wszystko co wie, a nawet więcej.

Tym nieco przekornym sformułowaniem chciałbym zwrócić uwagę na obserwowane w praktyce dydaktycznej przejawy swoistej reglamentacji wiedzy, stosowanej przez niektórych nauczycieli sztuki wobec uczniów. Jest to, jak myślę, objaw źle pojętej konkurencji pomiędzy dbającymi o swoją pozycję artystami, pilnie strzegącymi tajemnic wypracowanego warsztatu i metod działania a wstępującymi na drogę twórczą młodymi ludźmi. Mówiąc, że nauczyciel powinien przekazywać studentowi wszystko co wie, a nawet więcej, chcę również wyrazić przekonanie, iż bazowanie nauczyciela tylko na własnym doświadczeniu i wiedzy, choć byłoby ono niezmiernie bogate, jest niewystarczające. Stąd oczywista konieczność nieustannego rozszerzania wiedzy poprzez czerpanie z doświadczenia innych. Obserwacji i obiektywizacji wszelkich przejawów sztuki a także przyswajaniu i analizowaniu refleksji teoretycznej dotyczącej sztuki w celu maksymalnego poszerzenia zakresu wiedzy podawanej uczniom. Jest to więc postulat ustawicznego pogłębiania kom-

Dyplom 2015 JAROSŁAW

prof. Józef Murzyn

Wokół dyplomu...

PROBLEMY DYDAKTYKI W ZAKRESIE SZTUK PLASTYCZNYCH

petencji i podnoszenia kwalifikacji artysty pełniącego rolę nauczyciela. Nauczyciel jest także organizatorem i koordynatorem procesu kształcenia, może zatem przez jego dobrą organizację, znacząco poszerzyć pole rozwoju i wykształcenia ucznia. Po drugie, decyzji o wejściu w rolę nauczyciela towarzyszyć musi świadomość, że jest to jednocześnie rola wychowawcy. Co prawda określenie „wychowawca” w odniesieniu do prawie dorosłych i w znacznej mierze uformowanych intelektualnie i społecznie młodych ludzi wydaje się nieodpowiednie, jednak nie należy zapominać, że z punktu widzenia celu jakim jest przygotowanie ich do samodzielnego funkcjonowania w świecie kultury niebagatelne znaczenie ma wpojenie odpowiednich cech, sposobów zachowań oraz adekwatnego i spójnego systemu wartości. „*Daje to gwarancję wychowania świadomego swojego miejsca w społeczeństwie, kulturalnego, otwartego na dialog z widzem młodego artysty*”. (A. Mazurkiewicz, w: „Refleksje teoretyczne i praca pedagogiczna”).

Po trzecie wreszcie, postawa otwarta i tolerancja.

„...*Tolerancja pedagoga – artysty poddana rygorom obiektywizacji wyklucza w kształceniu skrajny relatywizm a wykształca stałe... cechy: konsekwentną postawę artystyczno-ideową, samodyscyplinę oraz potrzebę krytycznej analizy własnej twórczości*” (A. Mazurkiewicz). Przywołując cytaty z wypowiedzi prof. A. Mazurkiewicza, chciałbym wzmocnić akcent etyczny, jaki należy moim zdaniem położyć na pojęciach otwartości i tolerancji w odniesieniu do pracy dydaktycznej. Interesuje mnie przede wszystkim zagadnienie granicy tolerancji. Owego swoistego ekstremum, poza którym rozciąga się obszar destrukcyjnego

relatywizmu. Umiejętność wyzucia tej granicy jest w moim przekonaniu podstawowym wyznacznikiem świadomej i odpowiedzialnej postawy artysty nauczyciela.

INDYWIDUALNOŚĆ

Charakterystyczną cechą dzisiejszej sztuki jest intersubiektywizm. Indywidualizm autorskiego przekazu i subiektywizm w odbiorze upublicznionego dzieła określają ramy i mechanizm funkcjonowania sztuki w szeroko rozumianej przestrzeni publicznej.

Indywidualizm idei, koncepcji artystycznej, wynikający z niczym nie ograniczonej autonomii artysty staje się pośrednio przyczyną wyraźnego osłabienia tendencji do grupowania się, konsolidowania wokół jakiejś wiodącej idei, „wspólnej prawdy” artystycznej, dla której warto poświęcić swoją artystyczną odrębność i niepowtarzalność. Jedyne co dziś naprawdę łączy artystów to wspólnota uprawianej dyscypliny, czasem podobieństwa w traktowaniu tworzywa, rzadziej idea czy porównywalna poetyka języka artystycznej wypowiedzi.

Indywidualność artystyczna jako jedna z najważniejszych cech artysty, zaczyna nabierać znaczenia już na etapie kształcenia. Staje się jednym z ważniejszych celów dydaktyki w dziedzinie sztuki. Realizacja tego celu nie jest jednak łatwa. Zadanie polega przede wszystkim na odkrywaniu i rozbudzaniu pierwotnych, osobniczych cech, skłonności i predyspozycji ucznia. Należy je w procesie kształcenia uwypoklić i doprowadzić do tego, aby uczeń je sam sobie uświadomił, zrozumiał ich charakter i stworzył z nich fundament swojej przyszłej twórczości. Warto tu przytoczyć wypowiedź Johna Ruskina z 1857 roku adresowaną



Dyplom 2014 RZESZÓW

do nauczycieli sztuki: „...*musicie zawsze znaleźć artystę, nie zaś stworzyć go, nie możecie go wyprodukować, podobnie jak nie można wyprodukować złota. Zarówno artystę jak i złoto możecie znaleźć i uszlachetnić*”.

Ten krótki cytat zawiera w sobie dwie, wciąż aktualne prawdy dotyczące kształcenia w dziedzinie sztuki.

Pierwsza z nich to ta, że intuicja, wrażliwość, kreatywność, oryginalność oraz kilka innych cech, skłonności i predyspozycji nazywanych potocznie talentem, to cechy przyrodzone, których nie można wpoić i wyuczyć. O bezskuteczności usiłowań w tym zakresie przekonuje się wcześniej czy później każdy praktykujący nauczyciel sztuki. Potwierdzają to również liczne, prowadzone na różnych poziomach badania naukowe dotyczące twórczości i jej psychologicznych uwarunkowań.

WOKÓŁ DYPLOMU

i innych zagadnień
kształcenia
artystycznego.

Dydaktyka i doświadczenia

Dyplom 2014 RZESZÓW



Wokół dyplomu... Józef Murzyn

Prawda druga dotyczy interesującego nas zagadnienia indywidualności a ściślej problemu jej pozytywnej stymulacji i ochrony. Wynika z niej, być może trudna do zaakceptowania dla uczącego „mistrza”, zasada swoistej pokory wobec osobowości ucznia, obowiązek jej rozwijania a nie przełamywania czy przekształcania tak, by upodobnić ją do „właściwej” (czytaj – własnej). Zresztą autentyczna indywidualność niełatwo poddaje się naciskom i tzw. „obróbce” dydaktycznej. Cechuje ją bowiem specyficzny „mechanizm obronny” uniemożliwiający zbyt daleko idącą

OCENA - KRYTERIA

Równie skutecznym co i kontrowersyjnym elementem dydaktyki artystycznej jest ocena. Pomijam tu kontekst jej roli jako noty, pojmowanej w sensie skali i metod określania postępów ucznia. Chciałbym natomiast skoncentrować się na psychologicznej funkcji oceny w procesie kształcenia w dziedzinie sztuki. Oceny jako czynności dydaktycznej lub inaczej mechanizmu wartościowania



jej modyfikację. Indywidualność artystyczna jest zjawiskiem złożonym i wielowymiarowym. Skupia zarówno cechy psychologiczne rzutujące na szeroko rozumiane predyspozycje twórcze, jak i zdolności i właściwości intelektualne, wpływające na oryginalność w podejściu do problemów artystycznych.

W pojęciu tym mieści się – jak mówi M. Golka – „osobliwość stylistyczna i własny język wypowiedzi i swoisty stosunek do świata, ludzi, sztuki; wreszcie indywidualność artystyczna to również pewna skłonność i energia do podejmowania ryzyka, tworzenia na własną odpowiedzialność i w imię własnych przekonań a także umiejętność obrony tych postaw i przekonań”. Właściwie prowadzona edukacja artystyczna polega na rozpoznawaniu i wzmacnianiu tych przejawów indywidualności, które w korelacji z nabywaną wiedzą i umiejętnościami układają się w jednolity, nie wykazujący wewnętrznych sprzeczności typ osobowości twórczej. Zdarza się jednak i tak, że niektóre z przejawów indywidualności należy w procesie kształcenia zakwestionować i prowadzić do ich maksymalnego zredukowania. Stanowią one bowiem, z racji swojej powierzchowności czy nieautentyczności, blokadę opóźniającą dojrzewanie osobowości artystycznej ucznia. Sukces dydaktyczny zależy więc w znacznej mierze od umiejętności odróżniania przez nauczyciela pozytywnych i negatywnych elementów tworzących indywidualność przyszłego artysty.

przejawów aktywności artystycznej ucznia. Bezpośredni związek tego typu kształcenia z problematyką twórczości powoduje, że tak pojmowana ocena okazuje się kategorią złożoną, zawierającą w sobie obok zwykłych cech skalarnych, czyniących z niej narzędzie pomiaru stopnia opanowania wiedzy i umiejętności ucznia, również cechy instrumentu swego rodzaju psychologicznej presji zewnętrznej. Ta jej cecha właśnie, w powiązaniu z subiektywizmem podmiotu oceniającego, budzi najwięcej kontrowersji. Mimo to zostaje ona nadal wartościowym instrumentem dydaktycznym stymulującym pożądany kierunek rozwoju świadomości artystycznej ucznia, odsłaniającym niedostatki w zakresie jego kompetencji i umiejętności jak również akcentującym jego osiągnięcia i sukcesy. Spełnia więc w procesie kształcenia pozytywną rolę i jak myślę, nie należy z niej pochopnie rezygnować. Fundamentalnym warunkiem stosowania jakkolwiek pojmowanej oceny jest wyznaczenie kryteriów. Świadomość, że jest się ocenianym, bez rozpoznania, zrozumienia i co ważne, akceptacji kryteriów, jest czynnikiem radykalnie obniżającym poziom wewnętrznego zainteresowania i zaangażowania. Tak dzieje się w sytuacji braku informacji o kryteriach, jej niedostatecznej jasności lub nieadekwatności kryteriów.



W sobotę, 21 marca 2015r. Drzwi Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie otworzyły się szeroko dla osób pragnących zobaczyć i poczuć smak tej wyjątkowej uczelni, a w przyszłości rozwijać swój talent i zgłębiać wiedzę w kierunku artystycznym. Mimo wolnej soboty cała uczelnia tętniła życiem, młodością i radością (...)

W środę, 25 marca 2015r. zostało otwarte Muzeum ASP w nowej lokalizacji. Mieści się ono teraz w Gmachu Głównym na 1. piętrze w pokoju 119. Uroczystego otwarcia dokonał JM Rektor ASP prof. Stanisław Tabisz, który powitał przybyłych gości, w tym byłych Rektorów ASP Adama Wsiolkowskiego i Jana Pamułę oraz Dyrektorów krakowskich muzeów. Głos zabrala kuratorka Muzeum ASP Małgorzata Sokolowska, która podziękowała gościom za przybycie oraz wszystkim, którzy przyczynili się do adaptacji miejsca na potrzeby muzeum. Uroczystość uświetniła muzyka góralskiej kapeli.

AKTUALNOŚCI [ASP KRAKÓW](#)

prof. Józef Murzyn

Wokół dyplomu...

PROBLEMY DYDAKTYKI W ZAKRESIE SZTUK PLASTYCZNYCH

Przejrzysta i wyczerpująca informacja o kryteriach oceny, będąca de facto instrukcją jak należy postępować, jakie wartości i cechy reprezentować ma wytwór wykonywany w ramach ćwiczeń, aby mógł być oceniony wysoko, stwarza dla ucznia sytuację psychicznego komfortu i pewności działania.

Stan „zagrożenia” oceną stymuluje dążenie nie tylko do optymalnego realizowania dyrektyw zawartych w kryteriach, lecz często pobudza również do rozwiązań niekonwencjonalnych, co jak wiadomo jest wartością pożądaną w dziedzinie sztuki. Nadrzędną regułą obowiązującą przy wyznaczaniu kryteriów jest zasada maksymalnej ich czytelności. Czytelność i przejrzystość kryteriów jest warunkiem ich jednoznacznego rozumienia, co ułatwia nauczycielowi formułowanie oceny oraz daje możliwość prostego jej uzasadnienia. Odstępstwo od tej zasady powoduje obniżenie wartości dydaktycznej oceny rozumianej jako czynnik wartościujący ale także klasyfikujący i porządkujący.

Ważnym warunkiem właściwego określania kryteriów jest wymóg ich adekwatności w stosunku do ocenianego zjawiska czy wytworu. Adekwatność ta polega na spójności oczekiwanych cech lub wartości z realną możliwością ich zaistnienia w badanym zjawisku lub wytworze. Wraz ze zmianami w sztuce i filozofii kształcenia w tym zakresie, zmieniają się też kryteria rzutujące na sposób formułowania ocen. Dotyczy to szczególnie kryteriów artystycznych. Wspomniane wcześniej powiązanie, jakie występuje pomiędzy „zagrożeniem” oceną i jej subiektywnością, jest rezultatem zmiany, jaka nastąpiła w samym pojmowaniu wytworu artystycznego, dzieła sztuki, a zarazem osiągnięcia przez nauczyciela wyższego

poziomu samodzielności i niezależności.

Znaczne osłabienie przymusu konfrontowania wyników artystycznych osiąganych przez jego uczniów ze stałym, zewnętrznym punktem odniesienia, jak to miało miejsce w czasie obowiązywania kanonów, trendów czy „szkół”, daje nauczycielowi większą możliwość wyboru wariantów programowych ale przede wszystkim swobodę w budowaniu własnego systemu kryteriów, na których opiera sposób wartościowania osiągnięć uczniów.



W praktyce prowadzi to do wyraźnej polaryzacji kryteriów w ramach tej samej dyscypliny artystycznej czy nauczanego przedmiotu, co skutkuje często rażącą rozbieżnością w ocenie identycznych efektów ćwiczeń i prac uczniów. To dość popularne ostatnio zjawisko wynikające z tendencji do indywidualizacji koncepcji dydaktycznej w poszczególnych dyscyplinach, utrudnia utrzymanie spójności wyznaczanych celów kształcenia. Jednak postulat zasadniczego ujednolicenia kryteriów mógłby być odebrany jako wołanie o unifikację kształcenia w dziedzinie sztuki i tym samym odebranie szkole możliwości elastycznego i indywidualnego podejścia do nauczania. Jakość kryteriów oraz konse-

kwencja w ich stosowaniu stanowi bezpośrednio o odrębności szkoły, co w połączeniu z poziomem osiąganych rezultatów decyduje o jej pozycji w całym obszarze edukacji artystycznej.

TRADYCJA

Oblicze dzisiejszej szkoły artystycznej kształtuje w znacznym stopniu, wyrażany między innymi w programach i metodach kształcenia, tak zwany stosunek do tradycji. Obserwuje się wielkie zróżnicowanie w tej materii. Od bardzo żywego, można powiedzieć formalistycznego przywiązania do określonych wzorców i zasad wywiedzionych z konkretnego, historycznego systemu artystycznego, poprzez selektywny dobór elementów historycznych i budowanie na ich bazie użytecznego w dydaktyce konglomeratu wartości, wzorców i kryteriów, aż po zasadniczą krytykę tradycji i budowanie opozycyjnego wobec niej, autonomicznego systemu.

Właściwie nie sposób określić w pełni obiektywnie wartości dydaktyczne wynikające z poszczególnych opcji, jako że w zakresie celów kształcenia w każdej z nich występują prawie identyczne sformułowania i postulaty. Podobnie dzieje się w zakresie metod kształcenia, choć tu można byłoby wykazać pewne, niezbyt jednak wielkie zróżnicowanie. Czym zatem jest tradycja dla szkoły artystycznej i jak wyraża się ów stosunek do niej będący w ostatnich latach tematem żywych dyskusji, rodzącym tak wiele kontrowersji? Ujmując problem ogólnie, *...tradycja to przeszłość we wszystkich jej aspektach, to nasza wczorajsza teraźniejszość. Żywa tradycja jest pamięcią i świadomością przeszłości obecnej w materialnych i duchowych jej ucieleśnieniach.* Wiele nieporozumień ujawniających się w dyskusjach o funkcji tradycji w dydaktyce artystycznej, polega na braku wyraźnego usystematyzowania sensu pojęcia tradycja w interesującym nas kontekście.

Wokół dyplomu... Józef Murzyn

Czym innym jest bowiem tradycja określonego kręgu kulturowego, czym innym jest szeroko rozumiana tradycja sztuki, czym innym zaś tradycja szkoły. Nieporozumieniem wprowadzającym najczęściej zamieszania jest ekwiwalentne stosowanie dwóch ostatnich sformułowań, które choć w pewnym zakresie mogą się wyraźnie zezębiać, to nie są jednak tożsame, opisują bowiem dwa różne przejawy tradycji. Tradycja szkoły rozumiana dosłownie to przede wszystkim przeniesione z przeszłości i podtrzymywane jej typ, struktura, zręby organizacyjne, a także jej odrębność, jej specyfika wyróżniająca ją spośród podobnych instytucji. Do tak pojmowanej tradycji szkoły artystycznej należy

tów tworzących artystyczną i ideową podstawę kształcenia. Opcja taka przyjęta również wobec sztuki aktualnej, wyrażająca się wzmożoną wrażliwością, ale i krytycznym stosunkiem do jej przejawów, daje szkole szansę autentycznego i twórczego uczestnictwa w życiu sztuki. Poprzez dydaktykę opartą na takich zasadach, szkoła wyposaża swoich uczniów nie tylko w niezbędny zasób wiedzy i umiejętności zawodowych i artystycznych, ale też – co uważam za szczególnie cenne – uczy ich postrzegania sztuki nie tylko przez pryzmat dzieła, jego formy i stylistyki lecz także w szerszym, filozoficznym, historycznym i aksjologicznym kontekście. Nie ma w tym podejściu miejsca, tak jak to się dzieje przy

by ktoś, kto opuszcza uczelnię, mocno trzymał w lewej ręce całą tradycję. Ale prawą rękę żeby miał otwartą na to, co w sztuce nowego i oczy żeby miał otwarte na przyszłość”.

Wypowiedź ta odnosząca się do absolwenta szkoły artystycznej, określa jednak przede wszystkim rolę i powinność szkoły. Proces formacji młodego artysty odbywający się w znacznej mierze w szkole, bezpośrednio uzależniony jest od tego jak szkoła określa swoją postawę wobec tradycji sztuki. Każde kształcenie skierowane jest ku przyszłości. Opiera się jednak na doświadczeniu przeszłości weryfikowanym terażniejszością. Każda terażniejszość, w tym terażniejszość sztuki, jest konsu-



wreszcie stosunek do minionej sztuki, do jej form i idei, lub jak mówił W. Kandinsky – *do jej ducha*. Powinno się więc mówić nie tyle o stosunku szkoły do tradycji, ale o tradycji – jako ciągłości określonej postawy manifestowanej przez szkołę wobec przemijających przejawów sztuki. Postawa ta może być afirmująca lub kontestująca. Może też, jak wspomniałem wcześniej, polegać na selekcji wartości odkrywanych w różnych pokładach wielowarstwowej, bogatej tradycji sztuki i komponowaniu na ich podstawie spójnego systemu elemen-

postawie afirmującej, na naśladowanie form i koncepcji artystycznych, na ich bezrefleksyjne kopiowanie. Jest natomiast praca nad odkrywaniem ich sensu i wartości uniwersalnych, których świadomość jest niezbędna do zaistnienia prawdziwej, głębokiej autorefleksji przyszłego artysty. Autorefleksja ta jest podstawowym czynnikiem pozwalającym młodemu artyście odnaleźć swoje miejsce w sztuce, wolny obszar, który może zająć i w tym kontekście formułować swoje cele, zadania i strategię artystyczne. Tadeusz Brzozowski w 1970 roku pisał: „*Jestem za tym,*

mowaniem dorobku przeszłości, ale także badaniem i wyciąganiem wniosków niezbędnych do wytyczania nowych kierunków, stwarzania możliwości przekraczania utrwalonych standardów. Wpisana w terażniejszość dydaktyka artystyczna jest planowanym, systematycznym kreowaniem przyszłości sztuki. Poprzez oddziaływanie na świadomość i osobowość uczniów tworzy żywy, wrażliwy i ekspansywny czynnik kulturotwórczy.



prof. Józef Murzyn

Wokół dyplomu...

PROBLEMY DYDAKTYKI W ZAKRESIE SZTUK PLASTYCZNYCH

REFLEKSJA KOŃCOWA

W odróżnieniu od innych typów kształcenia, mających na celu wpojenie określonej, niezbędnej w danej dyscyplinie wiedzy i umiejętności, czyniącej z poddanego procesowi kształcenia młodego człowieka sprawne, użyteczne narzędzie lub ograniczony w swoich możliwościach element wieloczynnościowej maszyny społecznej, kształcenie artystyczne odwołuje się przede wszystkim do osobistych, wewnętrznych pokładów intelektualno-duchowych. Dotykane i pozytywne stymulowanie tej sfery w innych, ściśle specjalistycznych typach kształcenia zepchnięte zostało na dalszy plan i stanowi wąski, nieistotny margines. Kształcenie artystyczne obok wielu cech kształcenia zawodowego, zawiera rozległy obszar intersubiektywnych relacji zachodzących na różnych poziomach komunikacji bezpośredniej i pośredniej, wpływających wydatnie na kształtowanie się twórczej i otwartej osobowości ucznia. Komunikacja bezpośrednia między głównymi uczestnikami procesu kształcenia, tj. nauczycielem i uczniem, komunikacja między członkami grupy uczestniczącymi w kształceniu, związanymi wspólnotą celów a równocześnie zróżnicowanymi osobniczo, mentalnie i światopoglądowo, jest intelektualną, artystyczną i etyczną bazą sprzyjającą samookreśleniu się przyszłego artysty.

Wielkie znaczenie ma tu także komunikacja jako za pośrednictwem różnorodnych mediów, a w szczególności sposób za pośrednictwem samego dzieła sztuki, nawiązuje się pomiędzy kształcącym się młodym człowiekiem a autorami wybitnych kreacji artystycznych, tworzącymi kanony sztuki. Jest to swoisty, niewerbalny dialog, możliwy bez względu na odległość w czasie, przestrzeni, odrębność cywilizacyjną czy kulturową. Rozumienie i sprawne posługiwanie się uniwersalnym językiem sztuki ułatwia budowanie intergeneracyjnych i interkulturowych więzi. Umożliwia naturalną łączność intelektualno-duchową w skali globalnej

sfery sztuki, której istotą jest reifikacja przeżyć, przemyśleń, wyobrażeń i stanów emocjonalnych „*ludzi obdarzonych szczególnie zdolnościami do stwarzania przedmiotów, które dla świata stają się mową Boskiego Logosu*”. (A. P. Bator).

Szkoła umożliwiając nieskrępowane niczym dociekania nad definicjami sformułowanymi przez wielkich mistrzów i myślicieli przeszłości i teraźniejszości, poszerza przestrzeń indywidualnych wyborów, bowiem ukazuje rozwiązania alternatywne. Warunkiem „wolności myślenia” a co za tym idzie, świadomej samorealizacji jest między innymi dostęp do konkurencyjnych myśli i koncepcji oraz świadomość wielości możliwych rozwiązań i różnorodności konsekwencji z nich wynikających. Istotną funkcją instytucji szkoły artystycznej jest więc obiektywne ujawnianie sensu sztuki w jej jednostkowych, społecznych, kulturowych i historycznych wymiarach. Nasza teraźniejszość do wartości klasycznych, egzemplifikowanych w dziełach sztuki minionej, takich jak prawda, piękno, dobro, dodaje nowe, uniwersalne wartości jak miłość, wolność, tolerancja, solidarność, demokracja, ekologia itp.

Wprowadza też pojęcia radykalnie modyfikujące mechanizmy funkcjonowania sztuki, między innymi komercjalizację, konsumpcję i urynkowanie kultury. Rodzi to nowe, nieznanne dotąd implikacje dydaktyczne i pedagogiczne, z którymi szkoła na różne sposoby próbuje się uporać.

Wypracowanie właściwego podejścia do ujawniających się wyzwań, opartego na zasadzie komplementarnego traktowania klasycznych i aktualnych wartości, znalezienie sposobu na współistnienie w edukacji artystycznej głęboko humanistycznego nurtu ze współczesnymi

tendencjami pragmatyzmu, wydaje się być pierwszorzędnym celem dzisiejszej i przyszłej szkoły. Staje się warunkiem koniecznym jej istnienia.

Zmierzając ku końcowi chciałbym przejść od tej nieco rozbudowanej refleksji ogólnej do sfery pragmatyki działań dydaktycznych związanej bezpośrednio z tematem wiodącym dzisiejszej konferencji. Etap niezwykle ważny – okres nauki w liceum plastycznym – jest pierwszym spotkaniem młodego człowieka ze sztuką w wymiarze profesjonalnym. Przebiega w najistotniejszym okresie kształtowania się podstaw, osobowości, niezwykłej aktywności na wszystkich polach formacji intelektualnej, aksjologicznej, społecznej, politycznej, filozoficznej, itp. Umiejętne wejście dydaktyczne i pedagogiczne szkoły w życie ucznia stanowi istotny element kształtowania jego życiowych wyborów i budowania relacji z otaczającą go skomplikowaną rzeczywistością kulturową i cywilizacyjną. Szkoła stoi zatem wobec niezwykle odpowiedzialnego zadania, i aby mu sprostać musi dbać, by proponowana oferta dydaktyczna była adekwatna do czasu, w którym w szkole znajduje się określona generacja młodych, szczególnie wrażliwych ludzi, szukających nie tylko wiedzy jako narzędzia egzystencjalnego umocowania w strukturze społecznej ale przede wszystkim odpowiedzialnego mentoringu, kreujące modele, wzory osobowe, drogowskazy i solidne wsparcie w postaci potwierdzenia rzeczywistych walorów, talentów, atutów, które pozwolą osiągać kolejne szczeble życiowej drabiny, nie narażając na rozczarowania wynikające ze źle oszacowanych szans, możliwości i potencjału własnego, a także niedocenywania rangi wyzwań i wymagań, jakim muszą stawić czoła w samodzielnym, dorosłym życiu.



Wokół dyplomu... Józef Murzyn

Obecnie w rezultacie kolejnych zmian i reform w systemie polskiego szkolnictwa a także w wyniku szeregu przewartościowań systemowych społecznych i gospodarczych zmienił się radykalnie rynek usług artystycznych i około artystycznych, zmienił się typ zapotrzebowań na usługi proste, o charakterze różnorodnych rzemiosł artystycznych wypartych skutecznie przez anonimowy pseudo design i masową tandetną produkcję, zaspokajającą niewyrąfinowane gusta bezosobowej masy konsumpcyjnej. Licea artystyczne, w tym szczególnie licea sztuk plastycznych utraciły dawny monopol na kształcenie średniego poziomu profesjonalnych kadr, które samodzielnie lub w połączeniu z różnorodnymi instytucjami kultury lub określonymi działami gospodarki czy konkretnymi gałęziami przemysłu wypełniały ważne zadania uzupełniające, wspomagające lub wręcz współtworzące przestrzeń tak zwanej kultury wysokiej, stanowiąc jej niezbędne profesjonalne zaplecze. Poprzeczka wymagań kwalifikacji stawiana wobec specjalistów, twórców, projektantów, podniesiona została do poziomu dyplomu licencjackiego, magisterskiego a nawet doktorskiego, które stanowią w opinii społecznej poziom niezbędny dla potwierdzenia wiarygodności rzeczywistych kompetencji zawodowych i jako taki jest przeważnie preferowany w obiegu instytucjonalnym, branżowym i na szeroko rozumianym rynku pracy. Wobec takiego stanu rzeczy szkoła średnia artystyczna ma dwie zasadnicze drogi dające jej szansę utrzymania ważnej pozycji w strukturze szkolnictwa.

Pierwsza to znalezienie adekwatnego modelu kształcenia zawodowego, poprzez odnalezienie nowych lub przywrócenie porzuconych nisz kompetencyjnych i wypełnienie ich za pomocą skutecznych i atrakcyjnych metod kształcenia zgodnymi z duchem czasu i dzisiejszymi

wymaganiami treściami, dzięki czemu może włączyć się w proces przywracania właściwej pozycji wysoko niegdyś cenionego rzemiosła artystycznego.

Druga, to sposób kształcenia artystycznego pojmowanego jako etap wstępny do dalszych, realizowanych na poziomie wyższym studiów artystycznych. Powinna ona poza swoim nadrzędnym celem współdziałać w sprawnym systemie sprzężenia i wspomagania z modelem zawodowym tworząc jego artystyczny i teoretyczny filar. Model ten w istotnym wymiarze realizowany jest również teraz. Większość liceów stosuje go z powodzeniem w ramach zasady komplementarności lub synergii ścieżek kształceniowych jako swoje główne zadanie dydaktyczne. Jednak istnieje szereg uwarunkowań i problemów, które sprawiają, że nie jest on w stu procentach poprawny, wydolny i skuteczny. Ważnym zagadnieniem, które w związku z powyższym chciałbym państwu zaproponować jako jedną z osi merytorycznych dyskusji jest potrzeba integralności i ciągłości procesu rozwijania i ugruntowywania profesjonalnych kompetencji artystycznych uzdolnionej młodzieży od najwcześniejszego etapu rozwojowego po fazę kierunkowego kształcenia na poziomie wyższych studiów artystycznych. Tworzenie pożytecznej i skutecznej koncepcji kształcenia artystycznego musi opierać się na ścisłym związku z fazami rozwojowymi młodego człowieka i skutkować harmonijnym systemem stopniowania realizowanych treści kształcenia tak by były one adekwatne do poszczególnych etapów rozwojowych, rozumianych jako etapy uzyskiwania zdolności absorpcji pojęć i problemów przed nimi stawianych, warunkowanej bezpośrednio dojrzałością emocjonalną oraz gotowością mentalną i intelektualną ucznia.

Stąd oczywista potrzeba rozsądnego hierarchizowania zagadnień teoretycznych i problemów artystycznych przepracowywanych w toku nauczania tak, by każdy etap był solidnym fundamentem dla kolejnego następującego po nim, łącząc się w spójną i harmonijną całość. Całość budowaną od prostych podstaw jaką jest sfera uwrażliwienia, zaciekawiania, wzbudzania pozytywnej pasji, poprzez przekaz kolejnych elementów skwantyfikowanej wiedzy i umiejętności operacyjnych aż po fazę kreatywną, w której ugruntowana świadomość odrębności i oryginalności osobowości, wspomagana pogłębioną refleksją humanistyczną zaowocuje wartościową i odpowiedzialną osobowością twórczą. Aby jednak taki stan mógł zaistnieć i przynieść wymierne rezultaty powinno dojść do zarysowania nowej ogólnej ramy programowej dla nauczania sztuki i rozpisanie zawartych w niej treści na poszczególne poziomy kształcenia zgodnie z ich specyfiką i rzeczywistymi kompetencjami. Niezbędna jest do tego rzeczowa i zaangażowana platforma dyskusyjna, forum refleksji i wymiany doświadczeń oraz, co najważniejsze, szczerza wola pojęcia prac nad doskonaleniem form i metod kształcenia w zakresie sztuk plastycznych. Jestem przekonany, że nasza dzisiejsza konferencja jest pierwszym ważnym krokiem w tym kierunku.

Józef Murzyn

Bibliografia:

1. Nalaskowski Aleksander - Edukacyjny show. Impuls, Kraków 1998r.
2. Golka Marian - Nauczanie sztuki. PWSSP Poznań, 1991r.
3. Jarosz A. - Alfons Mazurkiewicz - Refleksje teoretyczne i praca pedagogiczna.
4. Szkuclarek Tomasz - Media, Szkic z filozofii pedagogiki dystansu. Impuls, Kraków 1999r.
5. Łukasik Andrzej - Zewnętrzne ograniczenia procesu twórczego. WSP Rzeszów 1991r.
6. Dziamski Grzegorz - Miejsce sztuki w kulturze ponowoczesnej, w: Sztuka i edukacja kulturalna w czasie przemian. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2000r.
7. Bator Andrzej - Na marginesie „Bilansu celów i metod” Materiały z Sympozjum Naukowego. ASP Wrocław, 2000 r.



Prof. Józef Murzyn, autor wystąpienia 20 III 2015r. na Forum w Krakowie oraz publikowanego na łamach Biuletynu Plastyk Centrum Edukacji Artystycznej tekstu, od 1986 roku jest nauczycielem akademickim na krakowskim ASP, dziekanem Wydziału Rzeźby, absolwent PLSP w Nowym Wiśniczu. Studia Artystyczne na Wydziale Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1982 – 1987. Dyplom z wyróżnieniem w pracowni prof. Stefana Borzęckiego. Uprawia rzeźbę i malarstwo. Aktywny uczestnik życia artystycznego regionu i kraju. Legitymuje się udziałem w kilkudziesięciu prezentacjach zbiorowych w kraju i za granicą. Jest autorem dwudziestu wystaw indywidualnych

Dziękujemy Autorowi oraz Organizatorom krakowskiego Forum za nieodpłatne udostępnienie nadesłanego tekstu oraz fotografii ks. Seweryna Puchały oraz ks. dr Pawła Kochaniewicza. Pozostałe fotosy: Włodzimierz St. Gorzelańczyk.

Redakcja Biuletynu Plastyk CEA zaprasza do zamieszczenia publikacji metodycznych i innych wspomagających pracę nauczyciela oraz związanych z naszymi szkołami, twórcami oraz z regionem, jego tradycją i historią.

In Memoriam

W roku szkolnym 2010/2011 Zespół Państwowych Szkół Plastycznych im. Tadeusza Makowskiego w Łodzi obchodził Jubileusz 65-lecia istnienia. Z tej właśnie okazji narodził się pomysł stworzenia konkursu, który zamykałby obchody jubileuszu. Najważniejszym założeniem tego konkursu było uwrażliwienie młodzieży na promowanie idei tolerancji i walki z uprzedzeniami, niechęcią, dezaprobatą, ksenofobią i niewiedzą. Ideą tego konkursu jest to, aby młode pokolenie należało do otwartego społeczeństwa, w którym możliwe będzie pokojowe współżycie przedstawicieli wspólnot różnorodnych kulturowo, etnicznie, narodowościowo i religijnie.

Celem konkursu jest wychowanie młodzieży w duchu tolerancji i wrażliwości na innego człowieka. Nieznajomość kultury, tradycji, obrzędu, religii czy języka innych narodów, społeczności lub grup umacnia stereotypy i wpływa na ksenofobiczne postawy i zachowania. W roku szkolnym 2011/2012 miała miejsce pierwsza edycja międzynarodowa. Konkurs wpisany jest do kalendarza imprez Ministerstwa Kultury.

20 marca 2015 roku w Akademickim Ośrodku Inicjatyw Artystycznych w Łodzi odbyła się uroczystość rozdania nagród i wyróżnień w Międzynarodowym Konkursie Międzykulturowe Poszukiwania w Sztuce „In Memoriam”. Ceremonię swoją obecnością zaszczylicy: Emil Shykhaliyev Attaché ds. Kultury Ambasada Rosji w Polsce; Eduard Shvaiko Radca -



Dyrektor Centrum Kulturalnego Białorusi w Warszawie; Krzysztof Skotnicki Konsul Honorowy Republiki Czeskiej w Łodzi. Obecni byli również członkowie jury: prof. Jerzy Treliński - Akademia Humanistyczno - Ekonomiczna w Łodzi; Grzegorz Kalinowski - Kierownik Pracowni Technologii Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi; Monika Kamińska - Dyrektor Akademickiego Ośrodka Inicjatyw Artystycznych w Łodzi; Andrzej Jaskólski - Prezes Allmendinger Sp. z o.o. Łódź; Mieczysław Zyner - Rotary Club Łódź; Bożena Będzińska - Wosik - Dyrektor SP nr 81 im. Bohaterskich Dzieci Łodzi oraz uczniowie i nauczyciele ze szkół zagranicznych oraz polskich.

Po powitaniu przybyłych gości uroczystość rozpoczęło przemówienie Dyrektora ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi Marcina Walickiego. Następnie odbył się trzyczęściowy koncert piosenki Pauliny Kwapińskiej. Po rozdaniu nagród publiczność obejrzała przedstawienie Studia 03 Łódzkiej Sceny Plastycznej w wykonaniu uczniów szkoły pod opieką nauczyciela Pawła Nowakowskiego. W galerii foyer wszyscy podziwiali nagrodzone prace. Tegoroczna edycja



obfitowała w rekordową liczbę szkół zagranicznych i bardzo wysoki poziom prac. Oprócz Nagrody Rotary Club Łódź, nagrodę specjalną ufundował Wizytator regionu łódzkiego Witold Paprocki dla najlepszego uczestnika konkursu z regionu łódzkiego. Otrzymała ją uczennica ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi klasy IV LP w kategorii malarstwo z pracowni Grażyny Olczyk. Zapraszamy do udziału w następnej edycji konkursu Międzykulturowe Poszukiwania w Sztuce 2015/2016.

Piotr Izydorczyk

W międzynarodowym konkursie wzięli udział uczniowie z 33 szkół plastycznych, w tym 14 spoza Polski. Jury pod przewodnictwem prof. Marii Targońskiej - ASP w Gdańsku dnia 28 lutego 2015 roku przyznało nagrody i wyróżnienia:

W kategorii **rysunek**: I NAGRODA: **Vultur Viorela** - Liceul de Arte Vizuale Romulus Ladea Cluj-Napoca Romania Nauczyciel: Porumb Cristian

II NAGRODA: **Sylwia Szczebara** - ZSP im. Stanisława Wyspiańskiego w Jarosławiu Nauczyciel: Jolanta Nowak
III NAGRODA: **Grosu Denisa** - Palatul Copiilor Cluj-Napoca Romania Nauczyciel: Caravateanu George
WYRÓŻNIENIE: **Nevena Dedic** - Druga Rechnicka Skola Kragujewac Republika Sribisa -

Serbi Nauczyciel: Slobodan Stefanovic

W kategorii **malarstwo**:

I NAGRODA: **Patrycja Cichosz** - ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi Nauczyciel: Grażyna Olczyk

II NAGRODA: **Natalia Gonczarowa** - Mińsk - Białoruś Nauczyciel: Marina Gorozowik - Ładyga

III NAGRODA: **Martyna Szymańska** - ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi Nauczyciel: Paweł Nowakowski

WYRÓŻNIENIE: **Angielina Kawanowicz** - Mińsk State Art College im. AK Glebova-Białoruś Nauczyciel: Daria Aleksandrowna Sziszkowa.

W kategorii **grafika warsztatowa**:

I NAGRODA: **Alicja Lisowska** - ZSP im. Stanisława Wyspiańskiego w Jarosławiu Nauczyciel: Henryk Cebula

II NAGRODA: **Bartosz Ługowski** - PZSP LP im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. Nauczyciel: Ewa Gordon, Aleksandra Bojarska

III NAGRODA: **Alicja Trzcicka** - PZSP LP

im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. Nauczyciel: Ewa Gordon, Franciszek Otto
WYRÓŻNIENIE: **Kamila Pigońska** - PZSP LP im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. Nauczyciel: Ewa Gordon.

W kategorii **plakat**:

I NAGRODA: **Karolina Pierzchała** - ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi. Nauczyciel: Piotr Izydorczyk

II NAGRODA: **Janusz Bieliński** - ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi. Nauczyciel: Piotr Izydorczyk.

III NAGRODA: **Tomas Grussmann** - Střední umělecká škola Ostrava, příspěvková organizace - Czechy. Nauczyciel: Eva Havelkova
WYRÓŻNIENIE: **Katerina Plesnikova** - Střední umělecká škola Ostrava, příspěvková organizace - Czechy. Nauczyciel: Eva Havelkova

W kategorii **rzeźba**:
I NAGRODA: **Zadziecka Olga Władimirowna** - Mińsk State Art College im. AK Glebova-Białoruś. Nauczyciel: Kolczew Eugeniusz.



II NAGRODA: **Aleksander Burczyk** - PLP im. Erica Mendelsohna w Olsztynie. Nauczyciel: Agnieszka Baranowska **FOTO POWYŻEJ**

III NAGRODA: **Aleksandra Rusakowicz** - Rosyjski Collage Tradycyjnej Kultury. Sankt Petersburg-Rosja. Nauczyciel: Taisa Koroczka

WYRÓŻNIENIE: **Marta Buszmak** - PLP im. Erica Mendelsohna w Olsztynie. Nauczyciel: Agnieszka Baranowska
W kategorii **fotografia**:

I NAGRODA: **Karolina Masztakow** - ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi. Nauczyciel: Tomasz Ciechanowski

II NAGRODA: **Dominika Działo** - ZPPKP im. Jana Cybisa w Opolu Nauczyciel: Daniel Szopiński

III NAGRODA: **Paulina Banczerska** - ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi. Nauczyciel: Izabela Zielińska
WYRÓŻNIENIE: **Moldovan Marin Catalin** - Liceul de Arte Vizuale Romulus Ladea. Cluj-Napoca Romania Nauczyciel: Toderica Raluca.

PEŁNA LISTA NAGRODZONYCH [TUTAJ](#).

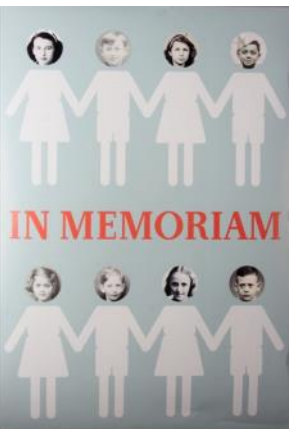
GALERIA FOTO [TUTAJ](#)



In Memoriam - ŁÓDŹ 2015

Międzynarodowy Konkurs Międzykulturowe Poszukiwania w Sztuce

KATALOGI



KATEGORIA PLAKAT
WYRÓŻNIENIE
Katerina Prosskova
Střední umělecká škola Ostrava, příspěvková organizace-Czechy
Nauczyciel: Eva Havlová



KATEGORIA MALARSTWO
I NAGRODA
Patrycja Gieborz
ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi
Nauczyciel: Grażyna Olecyk



KATEGORIA FOTOGRAFIA
WYRÓŻNIENIE
Moldovan Marin Catalin
Liceul de Arte Vizuale R. Laduși Cluj-Napoca Romania
Nauczyciel: Teodora Baluta



KATEGORIA MALARSTWO
II NAGRODA
Natalia Gonczarowa
Minsk State Art College im. AK Gieborva
Nauczyciel: Marina Gonczarova - Ładyga



KATEGORIA GRAFIKA WARSZTATOWA
WYRÓŻNIENIE
Kamilla Pigońska
ZPSP LP im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy
Nauczyciel: Iwa Gordin



KATEGORIA MALARSTWO
III NAGRODA
Martyna Szymanińska
ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi
Nauczyciel: Paweł Nowakowski



KATEGORIA RYSUNEK
I NAGRODA
Yulhar Yavarda
Liceul de Arte Vizuale R. Laduși Cluj-Napoca Romania
Nauczyciel: Porumb Cristian



KATEGORIA MALARSTWO
WYRÓŻNIENIE
Anastasia Krivanovitch
Minsk State Art. College im. AK Gieborva - Białoruś
Nauczyciel: Daria Aleksandrovna Sirokova

KATEGORIA RYSUNEK
II NAGRODA
Sylvia Szczęsna
ZSP im. Stanisława Wyspiańskiego w Jarosławiu
Nauczyciel: Adam Nowak



KATEGORIA RYSUNEK
III NAGRODA
Greta Denisa
Palatul Copiilor Cluj-Napoca Romania
Nauczyciel: Caracotescu George



KATEGORIA RZEŻBA
WYRÓŻNIENIE
Marta Buzmak
FLP im. E. Mierosławskiego w Olsztynie
Nauczyciel: Agnieszka Baranowska



KATEGORIA RYSUNEK
WYRÓŻNIENIE
Neyrena Dede
Unga Technická Škola Kragujevac, Republika Srbija - Serbia
Nauczyciel: Siboban Stefanovic

SZKOLNE TEATRY: Łódź

IX PORTRET RODZINNY: GRAND PRIX POJEDZIE DO PŁOCKA

ZAPROSZENIE NA WERNISAŻ

— Lublin, 30 kwietnia 2015r.

[PŁOCK] | Prywatne Liceum Plastyczne

W IX edycji Międzynarodowego Konkursu Plastycznego „Portret Rodzinny – Mój dom pełen wspomnień i marzeń” laureatem Grand Prix został **Mateusz Żyznowski** – uczeń klasy drugiej I Prywatnego Liceum Plastycznego w Płocku. To piąty już w ostatnich kilku miesiącach uczeń słynnego płockiego „Plastyka”, który otrzymuje laury w konkursach międzynarodowych! Opiekunem artystycznym naszego młodego twórcy jest artysta plastyk prof. Anna Macionek-Stańko. Uroczystość wręczenia nagród odbędzie się 30 kwietnia 2015 roku w Zespole Szkół Plastycznych im. Cypriana Kamila Norwida w Lublinie.



Mateusz Żyznowski GRAND PRIX LUBLIN 2015

Łódzka Scena Plastyczna „Studio 03” istnieje od 1990 roku, najpierw w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych, następnie w Ogólnokształcącej Szkole Sztuk Pięknych, a obecnie w Zespole Państwowych Szkół Plastycznych im. T. Makowskiego w Łodzi przy ul. Gandhiego 14. Twórcą Studio 03 jest artysta plastyk - Paweł Nowakowski.

Od początku formowania zespołu stopniowo kształtował się jego własny wizerunek wypowiedzi artystycznej. Dotyczyć to miało takich dziedzin, jak: malarstwo, rysunek, fotografia, rzeźba, muzyka, wkomponowanych w różne warstwy przestrzenne. Pierwsze spektakle były kameralnymi etiudami, w których kształtowała się forma plastyczna, określająca klimat twórczego spektaklu. Studio 03 działa w ramach zajęć pozalekcyjnych, jego charakter i przesłanie dotyczy programu edukacyjnego bardzo ważnego dla szkoły o profilu artystycznym. Spektakle tworzą uczniowie, oni są głównymi bohaterami każdego przedstawienia. Scena plastyczna to teatr wizualny, funkcjonujący w obszarach zagadnień: koloru, dźwięku i ruchu.

Scena plastyczna zaprezentowała już 15 spektakli, około 80 występów w Polsce, Francji, Anglii oraz Niemczech, zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia na Międzynarodowych Festiwalach Teatralnych w Avignon, Edynburgu i Londynie. Za swoją działalność artystyczną Paweł Nowakowski otrzymał Tytuł Instruktora Roku, przyznany przez Centrum Edukacji Teatralnej w Warszawie.



Premierowy spektakl jest inspirowany tematem Międzynarodowego Konkursu Plastycznego – Międzykulturowe Poszukiwania w Sztuce „IM MEMORIAM”. Tegorocznym tematem Międzynarodowego Konkursu Poszukiwań W Sztuce było „In Memoriam”. Postanowiliśmy zagłębić się w historię i pokazać prawdziwe oblicze Łódzkiego obozu zagłady. W tym celu udaliśmy się do Centrum Dialogu im. Marka Edelmana na spotkanie z ofiarą obozu, które przeżyły. Obejrzelśmy projekcję filmu pt. „Twarz Anioła”, wszystkie pokazane w filmie sytuacje zostały potwierdzone jako prawdziwe przez osoby, które przetrwały. W naszym teatrze kładziemy nacisk na plastyczną formę przekazu. Operujemy ruchem, światłem i dźwiękiem. Budujemy przestrzeń przez stworzenie kolejnych planów przestronnych mgiełką tkaniny, która jednocześnie jest ekranem dla projekcji. Ważna jest tu synchronizacja z dźwiękiem, tak by muzyka lub inne dźwięki stymulowały dodatkowy efekt, obraz lub ruch. Zaczęliśmy od symbolicznego pokazania miasta, które w czasie wybuchu wojny ginie, budynki stają się ruiną, ostatecznie

znikają. Spektakl opiera się na historii dziewczynki, która trafiła do obozu. Umownie pokazaliśmy jak zostaje zamknięta za murami, jej świat nagle pada w gruzach. Odtąd jest to walka o kromkę chleba, którą dzieci otrzymywały w nagrodę lub, którą odbierano za karę, tak jak miskę wody zwanej żupą. Wizualizację podkreślał nieprzyjemny dźwięk aluminiowych misek uderzanych tyłkami. Niemców w przedstawieniu pokazaliśmy jako nadzorców, jednak w żaden sposób nie podkreślaliśmy ich okrucieństwa, ponieważ według świadków obozu, nie pławili się w luksusach. Często mieli ograniczone racje żywnościowe i robili co im kazano.

Chcieliśmy pokazać walkę każdego dziecka o przetrwanie. Uzasadniony egoizm dający możliwość przetrwania. Z relacji ocalałych wiemy, że nie było tak jak zazwyczaj pokazują filmy, że ludzie podczas wojny pomagają sobie nawzajem, ważne są pozytywne uczucia wobec rówieśników, wzajemna opieka. Zacytujmy tutaj świadka obozu „Każydy sobie, rzepkę skrobie”. W przedstawieniu znalazły się więc sceny ukazujące zżecanie się dzieci nad sobą nawzajem, walkę o każdy kęs i pracę ponad ludzkie siły. Wszystko w imię przetrwania. Aby wzmocnić wyraz artystyczny użyliśmy układów choreograficznych pokazujących przemoc. Klimat i wrogi nastrój budowało światło i dźwięk. Pojawiła się również scena wiary i nadziei, które dla nas symbolizowało drzewo. Drzewo, które ma korzenie, solidny pień i gałęzie wyciągające się niczym ręce ku lepszej przyszłości. Przychodziły momenty, że dzieci odrywały myśli od spraw które je otaczały, od wielogodzinnej pracy, która była wyczerpująca. Myślały jak to będzie jeśli wyjdą z obozu. Miały nadzieję, że rodzice na nich czekają, że coś jeszcze poza obozem zostało. Jednak wycieńczone traciły zmysły w ostatnich minutach naszego spektaklu lub umierały. Na koniec postanowiliśmy zachować pamięć o przeszłości. Zgodnie z mottem pamiętaj o przeszłości, żyj teraźniejszością myśl o przyszłości stworzyliśmy scenę, w której światłem i cieniem uzyskaliśmy efekt ściągania, na której powieszono są ramki ze zdjęciami ofiar obozu. Jest to scena pamięci, która ma pokazywać, że wiemy co się wydarzyło i że nie mamy zamiaru zapomnieć. Zawsze zostanie to gdzieś w naszej świadomości.

Bardzo ciężko było nam opowiedzieć o tak trudnym temacie używając środków wyrazu plastycznego. Szukaliśmy sposobu aby ukazać tą straszną rzeczywistość nie będąc do końca dosłownym. Jesteśmy zadowoleni z wyniku i poculiśmy, że udało nam się poruszyć widzów. martwe natury same stają się obrazami religijnymi.

Paweł Nowakowski

WIĘCEJ NA PORTALU ŁÓDZKIEJ SZKOŁY.

Mateusz Żyznowski to uczeń uzyskujący bardzo dobre wyniki w nauce na poziomie licealnym, zarówno w przedmiotach ogólnokształcących, jak i artystycznych. Co ważne, stara się poszerzać dodatkowo swą wiedzę i umiejętności, o czym świadczy niedawny udział w Ogólnopolskim Szkoleniu Artystycznym – warsztatach i prezentacjach z zakresu oryginalnych, autorskich technik grafiki warsztatowej, zorganizowanych przez Wydział Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (OSA 2015).

To przede wszystkim jednak utalentowany młody artysta, nie wahający się konfrontowania swych prac w międzynarodowej także rywalizacji. A tu ma już na swym koncie m.in. wyróżnienie w kategorii rysunku w III Międzynarodowym Konkursie Plastycznym „Pamiętajcie o ogrodach”, otrzymane za wykazujące mistrzostwo perspektywy i światłocienia dzieło powstałe pod kierunkiem art. plast. prof. Magdaleny Sikorskiej-Tokarskiej (2014).

Tym razem Mateusz ukazał swój wszechstronnie kształtowany talent kolorysty w dziele malarskim, które zyskało najwyższe uznanie w postaci Grand Prix IX Międzynarodowego Konkursu Plastycznego „Portret Rodzinny – Mój dom pełen wspomnień i marzeń”. W szlachetnej twórczej rywalizacji uczestniczyło 486 prac nadesłanych z Polski oraz Litwy, Bułgarii i Izraela.

Nagrodę główną przyznało Mateuszowi Żyznowskiemu Jury powołane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, obradujące pod przewodnictwem prof. ASP dr. hab. Jana Tutaję – Przewodniczącą Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. W skład Jury weszli: prof. UMCS dr hab. Mariusz Drzewiński – Prodziekan Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, dr hab. Tomasz Milanowski – Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, prof. Valery Szakalov – Uniwersytet Biskupa Konstantyna Prestawskiego w Szumenie, dr hab. Dymitr Tkanko – Lwowska Narodowa Akademia Sztuki.

Organizatorzy IX Międzynarodowego Konkursu Plastycznego „Portret Rodzinny – Mój dom pełen wspomnień i marzeń” to: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Instytut Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Stowarzyszenie Lubelski Plastyk oraz Zespół Szkół Plastycznych im. Cypriana Kamila Norwida w Lublinie, w którego sali wystawowej odbędzie się dnia 30 kwietnia 2015 roku uroczystość wręczenia nagród i wernisaż wystawy prac laureatów Biennale 2015.

Marek Mroczkowski

WIĘCEJ NA PORTALU SZKOŁY W PŁOCKU ORAZ LUBLINIE

FOTO-MIGAWKI



W dniach 5-7 marca 2015 roku w Ośrodku Szkoleniowym MKiDN w [Radziejowicach](#) odbyło się wspólne szkolenie wizytatorów oraz doradców metodycznych szkolnictwa artystycznego oraz pracowników CEA i CENSA.

Tematami były m.in. Prawo autorskie w szkołach, odpowiedzialność dyscyplinarna i ocena pracy nauczyciela, kwalifikacje nauczycieli, kontrola zarządca, nowy arkusz organizacyjny szkolnictwa artystycznego oraz spotkanie z zespołem przygotowującym Raport o szkołach plastycznych.

Szkolenie zorganizowała wspólnie CENSA i CEA - dyrektorzy: Joanna Niewiadomska- Kocik oraz Zdzisław Bujanowski.

[SZCZEGÓŁY NA PORTALU CENSA](#)

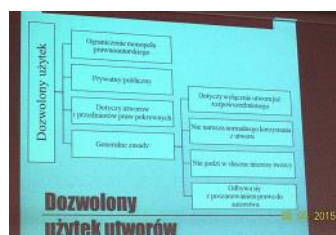


Foto: W. G / P. D.



Pierwsze informacje
na portalach szkół
plastycznych:

X

6-7 III 2015r.
w Katowicach

13-14 III 2015r.
w Jarosławiu

20-21 III 2015r.
w Szczecinie

10-11 IV 2015r.
w Olsztynie

Wokół przeeglądów rysunku, malarstwa i rzeźby

Katowice

makroregion południowo – zachodni

W dniach 6-7 marca w naszej szkole odbył się IX Ogólnopolski Przegląd z Rysunku Malarstwa i Rzeźby (makroregionu południowo-zachodniego), w którym wzięło udział 14 szkół plastycznych. Z wielką przyjemnością informuję, że reprezentacja naszej szkoły w składzie: Julia Kempa V OS, Zuzanna Salamon V OS i Michał Laurentowski V OS zajęła 1 miejsce. Do etapu ogólnopolskiego i bezpośredniej walki o indeks uczelni artystycznej zakwalifikowali się Michał Laurentowski z 2 wynikiem i Zuzanna Salamon z 5 wynikiem. Serdecznie gratuluję całej reprezentacji szkoły i dziękuję za włożony wysiłek w przygotowania do przeglądu zarówno uczniom jak i pedagogom. Wystawę przeglądową można oglądać w galerii szkoły do 19 marca 2015 roku. (Joanna Nawrot)

Organizatorem przeglądu jest CEA
oraz szkoła katowicka.



FOTOSY NA PORTALU
[ZSP KATOWICE](#)

Jarosław

makroregion południowo – wschodni

13-14 marca 2015 r. odbył się X Makroregionalny Przegląd Prac Rysunku, Malarstwa i Rzeźby regionu południowo-wschodniego. Wzięło w nim udział 10 szkół plastycznych. Nasza szkoła zajęła bardzo wysokie IV miejsce, a zespół reprezentacji szkoły tworzyli uczniowie klasy III b Liceum Plastycznego: Julia Fedor, Aleksandra Mitrenga i Paulina Opak. Indywidualnie Paulina Opak zajęła drugie miejsce i otrzymała kwalifikację do III etapu, gdzie, podczas warsztatów pod okiem profesorów ASP z całej Polski, ma dużą szansę zdobyć indeks na wybraną kierunek wybranej Akademii Sztuk Pięknych. (...) 14 marca 2015 r. w szkolnej sali wystawowej Synagoga odbyło się uroczyste podsumowanie X Makroregionalnego Przeglądu Prac z Rysunku, Malarstwa i Rzeźby. (...) Przewodnicząca Komisji oceniającej prace uczniów – prof. Maria Targońska z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku dokonała podsumowania oceny artystycznej prac uczniów i przekazała dyplomy najlepszym uczniom, którzy zakwalifikowali się do III etapu ogólnopolskiego. (...) W drugiej części zebrani wysłuchali koncertu kwartetu gitarowego uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej.

Organizatorem przeglądu jest CEA
oraz szkoła jarosławska.



FOTOSY NA PORTALU
[ZSP JAROSŁAW](#)

Szczecin

makroregion północno – zachodni

W X Makroregionalnym Przeglądzie z Rysunku, Malarstwa i Rzeźby, który odbył się w Liceum Plastycznym im. Constantina Brancusi oraz w Akademii Sztuki w Szczecinie w dniach 20-21 marca 2015, udział wzięły szkoły z regionu północno – zachodniego. (...) Szkoły reprezentowane były przez wybranych uczniów, którzy przywieźli na przegląd prace z rysunku, malarstwa i rzeźby (studium głowy). W dniu przeglądu reprezentanci szkół wykonali po jednej pracy, z każdej dziedziny. Prace z rysunku oraz malarstwa zostały wykonane w Akademii Sztuki, rzeźba w Liceum Plastycznym. Członkowie Komisji ocenili zakodowane prace uczestników w skali od 1 do 10 punktów. Każdy członek Komisji ocenił prace osobno na indywidualnych kartach punktacyjnych. (...)

Do III etapu zakwalifikowani zostali uczniowie: 1. Kaja Koster (Koło) 2. Daria Niewczas (Bydgoszcz) 3. ex aequo Agata Bujnicka (Koszalin), Anna Ignaczak (Koszalin) 4. ex aequo Klaudia Matczak (Koło), Jakub Dominikowski (Koszalin) 5. ex aequo Ewelina Gala (Bydgoszcz), Klaudia Skibińska (Koło). Organizatorem przeglądu jest CEA oraz szkoła szczecińska.



FOTOSY I PEŁNA RELACJA NA PORTALU
[LP SZCZECIN](#)

Olsztyn

makroregion północno – wschodni

Kilkaset fotosów na portalu
szkoły. Warto zobaczyć!!!



FOTOSY NA PORTALU
[LP OLSZTYN](#)

Przeglądy Rysunku Malarstwa Rzeźby



X



Dziesiąta edycja
Przeglądów Rysunku,
Malarstwa i Rzeźby
Centrum Edukacji
Artystycznej dobiega
finału...
Obok foto-migawki
z Olsztyna (10-11 IV br.).



Przed nami ważny,
bo z indeksami, Dłużew
(8-13 czerwca 2015r.).

W następnej edycji
Biuletynu — wydaniu
konferencyjnym — relacje
i podsumowania
makroregionalnych
przeглядów.

Włodzimierz St. Gorzelańczyk

Foto: W. St. Gorzelańczyk oraz ARCHIWUM LP OLSZTYN

Jak uczyć?

Zapraszamy
na szkolny
portal
z Olsztyna

Program X Makroregionalnego Przeglądu z Rysunku, Malarstwa i Rzeźby w Olsztynie

- wersja dla ucznia

09.04.2015 (czwartek)
17.00 - 20.00
prezentacja i kolokwium prac

05.04.2015 (piątek)
08.00 - 09.30
prezentacja i kolokwium prac

05.04.2015 (piątek)
10.00 - 11.00
11.00 - 12.00
12.00 - 13.00
13.00 - 14.00
14.00 - 15.00
15.00 - 16.00
16.00 - 17.00
17.00 - 18.00
18.00 - 19.00
19.00 - 20.00

- wersja dla nauczyciela

09.04.2015 (czwartek)
17.00 - 20.00
prezentacja i kolokwium prac

05.04.2015 (piątek)
08.00 - 09.30
09.30 - 10.30
10.30 - 11.30
11.30 - 12.30
12.30 - 13.30
13.30 - 14.30
14.30 - 15.30
15.30 - 16.30
16.30 - 17.30
17.30 - 18.30
18.30 - 19.30
19.30 - 20.30

PRACE UCZESTNIKÓW MAKROREGIONALNEGO PRZEGLĄDU Z RYSUNKU I MALARSTWA

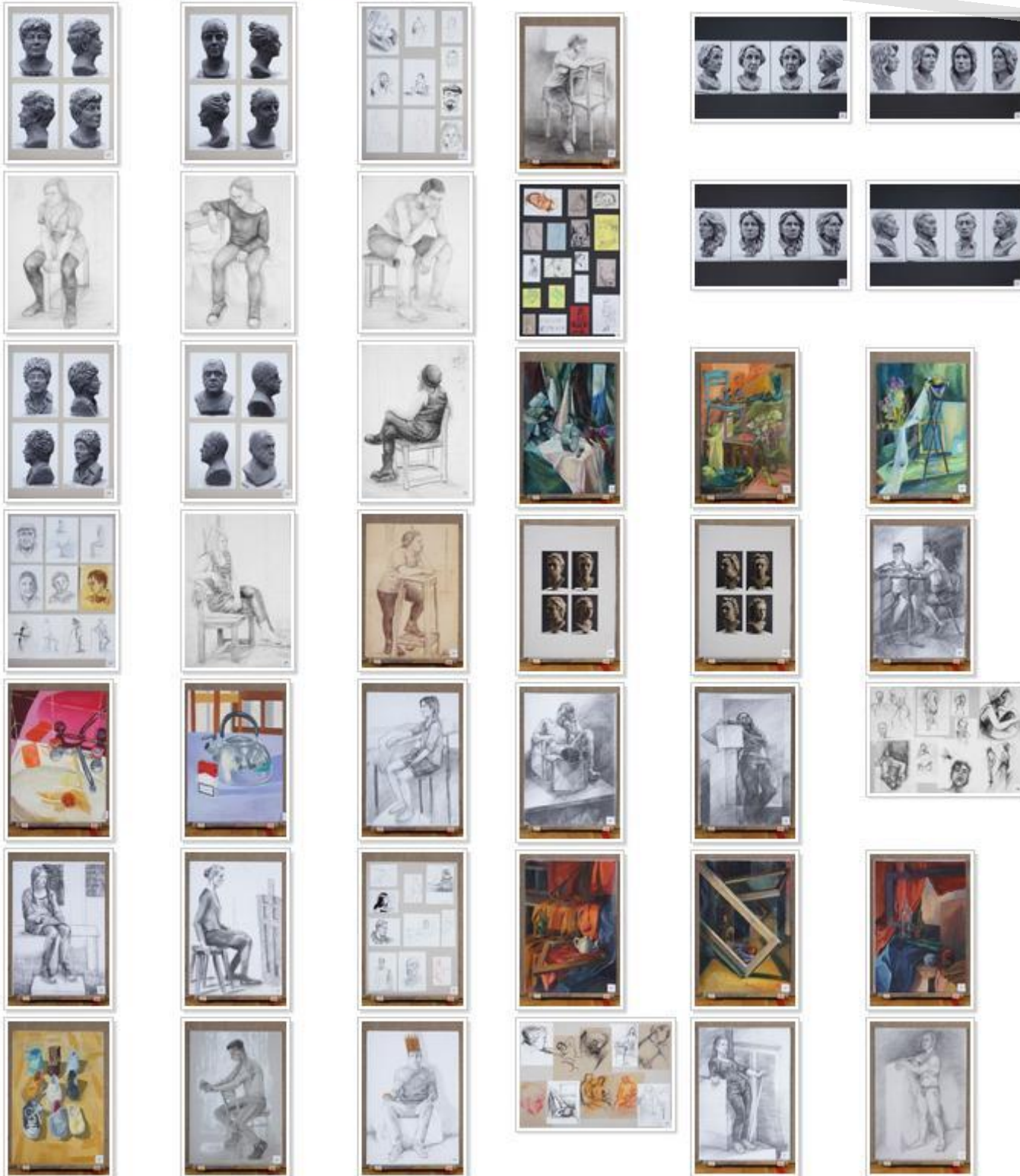
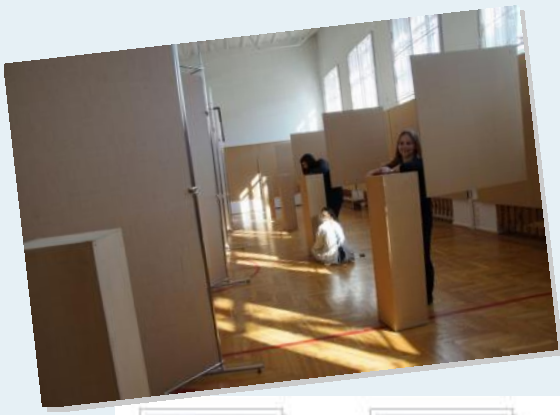


Foto: LP OLSZTYN



Zapraszamy
na szkolny
portal
z Olsztyna

Jak uczyć?

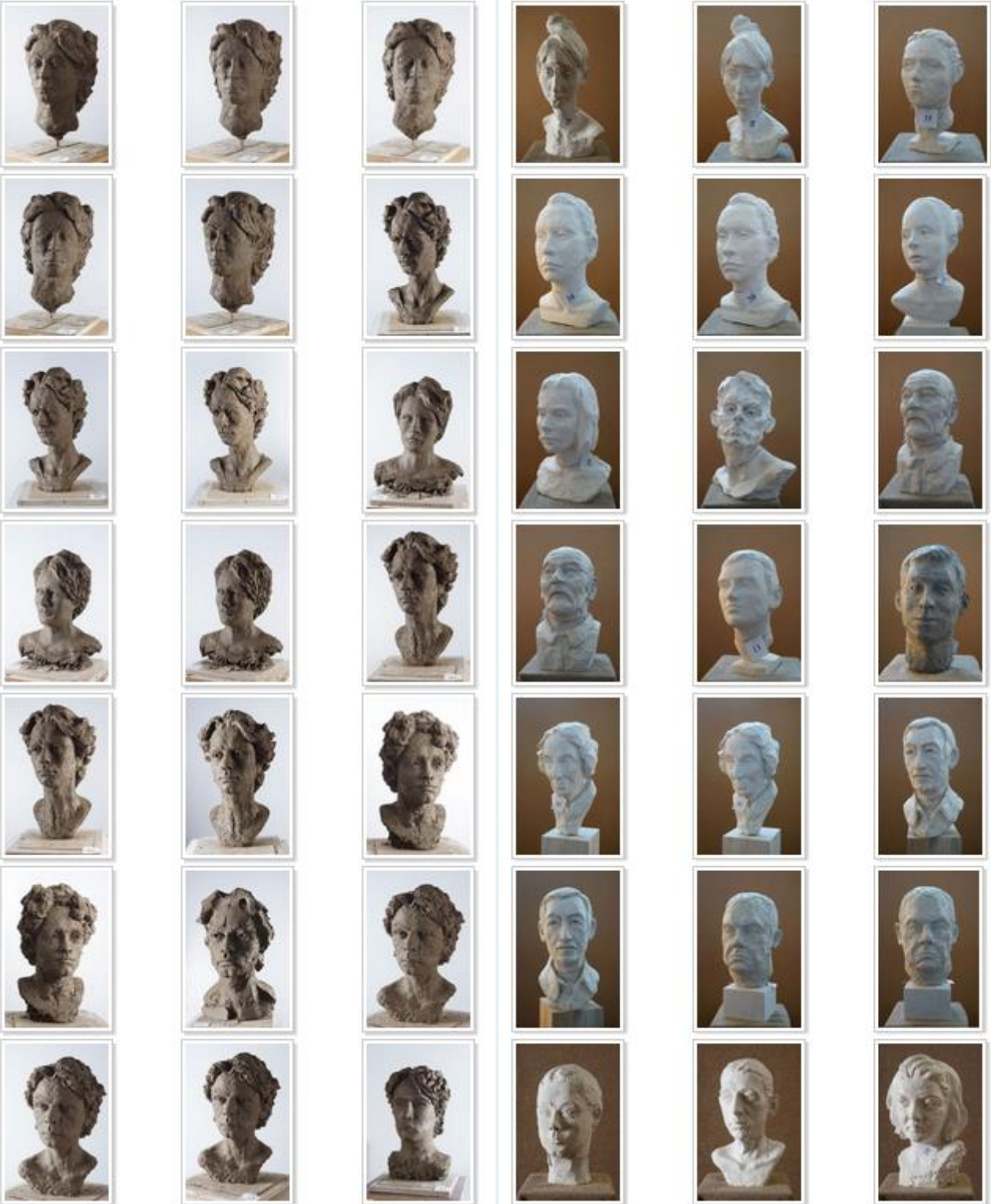


Foto: LP OLSZTYN

**Konferencja
i wernisaż
XII
BIENNALE**

Częstochowa: XII Ogólnopolskie Biennale Dyplomów i IV Konferencja Dyrektorów...

Z udziałem prof. Wiktora Jędrzejca, dyr. DSAiEK MKiDN w dniach 10-11 czerwca 2015r. w Częstochowie odbędzie się IV Ogólnopolska Konferencja Szkoleniowa Dyrektorów Szkół Plastycznych dotycząca stanu szkół plastycznych. Główne tematy to m.in.: przeglądy dyplomów oraz rysunku, malarstwa i rzeźby, wstępne uwagi z przygotowywanego raportu o szkołach plastycznych, zajęcia modułowe, ewaluacja szkół plastycznych, zadania punktu konsultacyjnego CEA w ZSP w Częstochowie i doradców metodycznych.

Poprzednia konferencja (13 i 14 grudnia 2013r. w PZSP w Bydgoszczy) z udziałem 70 uczestników dotyczyła projektów podstaw programowych, ramowych planów nauczania czy kwalifikacji nauczycieli przed ich wprowadzeniem do szkół plastycznych — publicznych i niepublicznych z uprawnieniami szkoły publicznej —

od 1 września 2014 roku. Dziś mamy już za sobą pierwszy rok nowych specjalizacji i nowych planów nauczania a przed nami zajęcia modułowe i zbliżający się NOWY DYPLOM. To doskonały czas na pierwsze refleksje i doświadczenia.

Gdy w 2010 roku rozpoczęliśmy prace nad nowymi specjalnościami (opublikowaliśmy je na I OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI DYREKTORÓW SZKÓŁ PLASTYCZNYCH w Rzeszowie) to byliśmy przekonani, że gwałtowne zmiany demograficzne a w efekcie spadek kandydatów do klas pierwszych zmusza nas do „nowego otwarcia”. Na ile jednak nowego, czy rzeczywiście będziemy mieć NOWE DYPLOMY ?

Konferencję tegoroczną połączyliśmy z wernisażem jednej z czterech edycji tegorocznych XII Ogólnopolskich Przeglądów — Biennale Dyplomów.

To zupełnie nowa jakość: przez ostatnie 24 lata nie było jeszcze takiego wernisażu, w którym wszyscy dyrektorzy wzięliby w nim udział. Zobaczymy aż 1/4 wyróżnionych dyplomów z całej Polski.

Będzie więc dodatkowo o czym dyskutować...

Tak więc zapraszamy dyrektorów szkół plastycznych — publicznych i niepublicznych z uprawnieniami szkoły publicznej do Zespołu Szkół Plastycznych w Częstochowie. Na niezwykle ważne 2-3 dni!

Włodzimierz St. Gorzelańczyk

Szczegółowe informacje dotyczące organizacji zostaną przesłane do szkół oraz zamieszczone na portalu internetowym częstochowskiej szkoły. Uwaga!!! Analogicznie jak to miało miejsce w Rzeszowie i Gdyni — organizatorzy nie prowadzą spraw związanych z zakwaterowaniem; jedynie szkoła częstochowska może wskazać adresy i kontakty bazy noclegowej.

Wszelkie uwagi i zapytania merytoryczne związane z IV Ogólnopolską Konferencją Szkoleniową Dyrektorów Szkół Plastycznych kierować można do st. wiz. Włodzimierza Gorzelańczyka: gorzelanczyk@cea.art.pl



XII Biennale (2 IV 2015r.) w Rzeszowie
XII Biennale (8 IV 2015r.) w Bydgoszczy
XII Biennale (10 IV 2015r.) w Częstochowie
XII Biennale (16 IV 2015r.) w Lublinie

1. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Bielsku-Białej](#)
2. Państwowy Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Bydgoszczy](#)
3. Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (w ZSO) w [Ciechanowcu](#)
4. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Cieszynie](#)
5. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Częstochowie](#)
6. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Dąbrowie Górniczej](#)
7. Liceum Plastyczne i Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych w [Gdańsku](#)
8. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP / PSP) w [Gdyni](#) [\[Galeria foto\]](#)
9. Liceum Plastyczne i Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych w [Gliwicach](#)
10. Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (w ZSM) [Golub-Dobrzyń](#)
11. Liceum Plastyczne w [Gorzowie Wielkopolskim](#) [\[Galeria foto\]](#)
12. Liceum Plastyczne w [Gronowie Górnym](#)
13. Liceum Plastyczne (w ZSBiP) w [Grudziądzu](#)
14. Liceum Plastyczne w [Gryficach](#)
15. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Jarosławiu](#)
16. Liceum Plastyczne (w ZSA) w [Jeleniej Górze](#)
17. Liceum Plastyczne (w ZSP) w [Kaliszu](#)
18. Zespół Szkół Plastycznych (LP i OSSP) w [Katowicach](#)
19. Zespół Państwowych Szkół Plastycznych (LP i OSSP) w [Kielcach](#)
20. Zespół Szkół Plastycznych (LP / PSP) w [Kole](#)
21. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Koszalinie](#)
22. Zespół Państwowych Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Krakowie](#)
23. Policealne Studium Plastyczne (Anima Art) w [Krakowie](#)
24. Liceum Plastyczne w [Krośnie](#)
25. Liceum Plastyczne (w ZSTiA) w [Lesku](#)
26. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Lublinie](#)
27. Policealne Studium Plastyczne (LSSIP) w [Lublinie](#)
28. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP / PSP) w [Łodzi](#)
29. Liceum Plastyczne w [Łomży](#)
30. Liceum Plastyczne i Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (w ZSP) w [Malborku](#)
31. Liceum Plastyczne i Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (w ZSE) w [Mińsku Mazowieckim](#)
32. Liceum Plastyczne w [Nałęczowie](#) [\[Galeria foto\]](#)
33. Katolickie Liceum Plastyczne (w ZSK) w [Nowym Sączu](#)
34. Liceum Plastyczne w [Nowym Wiśniczu](#) [\[Galeria foto\]](#)
35. Zespołu Szkół i Placówek Artystycznych (OSSP / LO-od 2013 + Ognisko) w [Nysie](#)
36. Państwowe Liceum Plastyczne w [Olsztynie](#)
37. Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego (OSSP / LP + Ognisko) w [Opolu](#)
38. Liceum Plastyczne w [Płocku](#)
39. Liceum Plastyczne w [Poznaniu](#)
40. Liceum Plastyczne (w ZSO) w [Raciborzu](#)
41. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP + I st.) w [Radomiu](#) [\[Galeria foto\]](#)
42. Liceum Plastyczne (w ZSM) w [Rypinie](#)
43. Zespół Szkół Plastycznych w [Rzeszowie](#) [\[Galeria foto\]](#)
44. Liceum Plastyczne (w ZSI) w [Słupsku](#)
45. Zespół Ogólnokształcących Niepublicznych Szkół Artystycznych (OSSP / LP) w [Sosnowcu](#)
46. Liceum Plastyczne w [Supraślu](#)
47. Liceum Plastyczne w [Szczecinie](#)
48. Policealne Studium Plastyczne (Top Art) w [Szczecinie](#)
49. Liceum Plastyczne (w ZSA-P) w [Tarnowskich Górach](#) [\[Galeria foto\]](#)
50. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP / PSP) w [Tarnowie](#) [\[Galeria foto\]](#)
51. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Tomaszowie Mazowieckim](#)
52. Zespół Państwowych Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Warszawie](#)
53. Policealne Studium Plastyczne (Collage) w [Warszawie](#)
54. Policealne Studium Plastyczne (Studio Sztuki) w [Warszawie](#)
55. PSP (Studium Technik Scenograficznych) w [Warszawie](#)
56. Niepubliczne Policealne Studium Plastyczne - Warszawska Szkoła Reklamy w [Warszawie](#)
57. Prywatna Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych we [Wrocławku](#)
58. Liceum Plastyczne (w ZSP) w [Wodzisławiu Śląskim](#)
59. Niepubl. Policealne Autorskie Studium Dizajnu i Fotografii Artyst. „Abrys” we [Wrocławiu](#)
60. Niepubliczna Policealna Wrocławska Szkoła Fotografii „afa” we [Wrocławiu](#)
61. Społeczne Liceum Plastyczne (ALA) we [Wrocławiu](#)
62. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) we [Wrocławiu](#) [\[Galeria foto\]](#)
63. Liceum Plastyczne i Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (w ZS 18) w [Zabrze](#)
64. Zespół Szkół Plastycznych (OSSP / LP) w [Zakopanem](#)
65. Liceum Plastyczne w [Zamościu](#)
66. Liceum Plastyczne w [Zduńskiej Woli](#)
67. Zespół Państwowych Szkół Plastycznych w [Zielonej Górze](#) [\[Forum\]](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#) [\(radio\)](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#) [Twitter](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook](#)

[Facebook*](#)

[Facebook*](#)

[Facebook*](#)

MKiDN

MKiDN

JST

N

MKiDN

JST

N

MKiDN

N

JST

JST

JST

JST

JST

N

MKiDN

JST

JST

MKiDN

MKiDN

MKiDN

MKiDN

MKiDN

N

MKiDN

JST

MKiDN

N

MKiDN

MKiDN

MKiDN

JST

JST

MKiDN

N

MKiDN

JST

MKiDN

JST

N

MKiDN

JST

JST

JST

N

N

MKiDN

MKiDN

N

N

N

N

JST

N

N

MKiDN

N

N

N

N

N

JST

N

N

N

JST

JST

MKiDN

MKiDN

MKiDN

MKiDN

UWAGA — SKONTAKTUJ SIĘ ZE SZKOŁĄ BY SPRAWDZIĆ NA JAKIE SPECJALNOŚCI BĘDZIE NABÓR

Legenda: * brak potwierdzenia na oficjalnej stronie szkoły przytoczonego adresu Facebooka

Opracował i przygotował: Włodzimierz St. Gorzelańczyk — CEA Warszawa 2015

67 adresów

ORGAN PROWADZĄCY:

MKiDN — Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
JST — jednostki samorządu terytorialnego (powiat)
N — szkoła niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
OSSP — ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych, PSP
— policealna szkoła plastyczna
Inwazja: do PSP w Gdyni. Kole oraz tożdzi nabór został!

centrum
edukacji
artystycznej
biuletyn
plastyk

Nowa szkoła, uczelnia...

Kto pamięta?

Pierwszy kontakt z nową szkołą czy uczelnią jest niezwykle ważny. Wiemy to z literatury, z własnego doświadczenia. Dyrektorzy i rektorzy szkół artystycznych w ostatnich latach „po nowemu” podchodzą do rekrutacji, do zachęcenia młodych adeptów sztuki, by studiowali. Najwięcej zmian na portalach internetowych. Ale nie tylko.



Napiszcie maila o tym jak trafiłiscie do swojej szkoły czy uczelni, opublikujemy Wasze spostrzeżenia w Biuletynie. WSG

Centrum Edukacji Artystycznej
ul. Brzozowa 35
00-258 WARSZAWA

Dyrektor: dr Zdzisław Bujanowski
Zastępcy: Marzenna Maksymienko

Tel: 22-42-10-621
Fax: 22-42-10-633
E-mail: sekretariat@cea.art.pl

REDAKTOR BIULETYNU
Włodzimierz St. Gorzelańczyk [W.S.G.]
st. wizytator ds. szkół plastycznych
– Zakres Ogólnopolski
tel. 665-004-930

Redaktor prowadzący e-wydania:
Dagmara Lasocka
WYDAWNICTWA CEA
tel./fax. 22-826-15-80
mail: lasocka@cea.art.pl

Biuletyn Plastik Kwartalnik

Elektroniczny biuletyn informacyjno-publicystyczny szkół plastycznych Centrum Edukacji Artystycznej. Zamieszczone teksty pochodzą ze stron internetowych publicznych i niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych o także MKDN, MEN i innych podmiotów publicznych oraz tekstów i fotografii własnych. W Biuletynie i na stronie CEA publikowane są w/w materiały, będące własnością tych podmiotów i osób [patrz źródła]. CEA oraz twórcy BIULETYNU dziękują szkołom plastycznym – wszystkim osobom prowadzącym portale internetowe – w szczególności autorom tekstów i fotosów za udostępnienie ich w biuletynie CEA oraz na stronie internetowej.

Beata Lewińska-Gwóźdź DLA MIŁOŚNIKÓW HISTORII SZTUKI

Kącik z...

STANISŁAW WYSPIAŃSKI

Nasz słynny malarz, poeta i dramatopisarz znany był z umiłowania historii narodowej i poczucia związku z tradycją. Pewnego dnia w Krakowie postanowiono zamienić tramwaje konne na elektryczne. Wyspiański bardzo się burzył, gdyż nie mógł sobie wyobrazić, aby jego ukochane, średniowieczne miasto mogło zostać oplecione siecią drutów. Rozumiał jednak potrzebę postępu, toteż poradził, aby wprowadzić elektryczność dla wygody, ale honorowego konika biegnącego przed tramwajem – dla tradycji.

Wyspiański był znakomitym portrecistą. Najulubieńszymi jego modelami były dzieci, w tym własne – Helenka, Staś i Mietek. Wykonywał jednak także portrety pastelowe dorosłych i zyskał tym sobie ogromną sławę. Kiedy artysta zaczynał malować czyjś portret, siadał najpierw naprzeciw modela i bardzo długo się w niego wpatrywał. Bywało i tak, że modela to onieśmielało. Następnie sięgał po karton i nieprzerwanym ruchem rysował kontur twarzy i sylwetki modela. Potem kilkoma ruchami dorysowywał oczy, usta i nos – i model był narysowany z nieprawdopodobnym podobieństwem. Wyspiański wykonał wiele portretów swojej rodziny, portretował postacie wybitne, albo niezwykle ciekawe typy. Nie interesowała go natomiast pospolitość. Kiedy jego portrety stały się bardzo modne, wielu ludziom z „towarzystwa” zależało, aby mieć swój portret wykonany ręką mistrza. Pewnego dnia artysta otrzymał list od pewnej żony bankiera z Warszawy, która zawiadomiła go, że będzie przejazdem w Krakowie i zatrzyma się, aby pozować do portretu. Do listu załączona była zaliczka. W zapowiedzianym dniu dama zjawiła się w pracowni artysty na ulicy Krowoderskiej. Wyspiański jak zwykle usadowił ją w fotelu stojącym na podium i zaczął się pilnie wpatrywać w nią. Na koniec zlustrował postać raz jeszcze, podszedł do szuflady, wyjął zadatkowane honorarium i wręczył je zdumionej kobiecie mówiąc: przyjrzałem się pani dokładnie i nie widzę powodu, by pani miała mieć swój portret.

Podobny afront spotkał też krytyka teatralnego słynnego krakowskiego czasopisma „Czas” – Konrada Rakowskiego. Kiedy w restauracji Turlińskiego powstał kiedyś „Paon”, czyli obóz cyganerii artystycznej, Wyspiański bywał tam czasem, siedząc w kącie i portretując różne typy. Narysował wówczas również

portret Rakowskiego, sądząc, że upamiętnia postać wybitną. Pracę tę zachował, jak wszystkie inne u siebie. Po premierze Bolesława Śmiałego przeczytał recenzję Rakowskiego, która jak to zwykle bywało, nie przypadła mu do gustu. Jakiś czas potem recenzent otrzymał zwinięty rulon, w którym znalazł swój portret i list o podobnej treści: - „Portret pana, przeze mnie wykonany, przechowywałem do dziś dnia, bo razem z innymi chciałem go ofiarować Muzeum Narodowemu do pomyślnej przez mnie galerii podobizn ludzi wybitnych. Po przeczytaniu dzisiejszej pańskiej recenzji przyszedłem do przekonania, że portret ten może być tylko pańską prywatną własnością”.

Wyspiański był niesłuchanie pracowity, nie rozumiał więc wszystkich tych, którzy marnotrawili czas na rozrywkach. Znając artystyczną potrzebę pozostawiania na ścianach przez artystów śladów swojej bytności, restaurator Turliński zawiesił kiedyś kilkumetrowe białe płótno. Lucjan Rydel zmieścił na nim wówczas napis: „Niechże ja cię wierszem sławie, knajpo, gdzie przy czarnej kawie drogi czas na niczym trawie”. Wyspiański przeczytał napis i opatrzył go komentarzem: - „Szkoda, panie Rydel, szkoda, drogi czas na niczym trawie; można jeszcze się naprawić, boś pan sława pono młoda”.

Kiedy Wyspiański oglądał obraz, na którym namalowano kwitnącą jabłkonek. Wszystkie jej kwiaty, niezależnie od miejsca i stopnia oświetlenia, były w jednej barwie i jednym wolorze. Znakomita praca – powieździał wówczas Wyspiański – każdy z kwiatusków można by poprzesać na inne miejsce i obraz w niczym by się nie zmienił”. Podobny stosunek miał również do ludzi nawet tych, których lubił i ceniał. Przyjaźnił się z krytykiem Stanisławem Lackiem, który mądrze pisał, ale miał styl zawikłany i nieczytelny. Adam Grzymała Siedlecki zapytał kiedyś Wyspiańskiego, czy dla niego jest wszystko jasne, o czym pisze Lack. Wyspiański odpowiedział: - „Najzupełniej, ale ja mam swój sposób na to, by Lacka zrozumieć: czerwonym ołówkiem przekreśliam wszystko, czego nie rozumiem, po czym czytam to, co nie przekreślone i mam zupełnie jasny tekst”.

Beata Lewińska-Gwóźdź

BIBLIOGRAFIA:
Grzymała Siedlecki Adam, Niepospolici ludzie w dniu swoim powszednim, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1974